

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

ΕΤΟΣ ΔΕΚΑΤΟΝ—ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1894—ΤΕΥΧΟΣ ΣΤ'.

ΠΟΙΑ ΕΙΝΕ ΤΑ ΠΡΩΤΙΣΤΩΣ ΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΝ ΚΑΙ ΕΜΨΥΚΩΣΙΝ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΠΑΣΗΣ ΧΩΡΑΣ

(Βλέπε προηγούμενον τεύχος, σελ. 57).

Ε'

Οι κατὰ τῆς αὐξήσεως τῶν ἐπὶ τῶν δημητριακῶν εἰσαγωγικῶν τελῶν ὑποστηρίζουσιν ὅτι, ἐνῶ διὰ ταύτης θὰ ὑπερτιμηθῇ ὁ ἄρτος, δὲν θὰ κατορθωθῇ ἡ αὐξήσις τῆς παραγωγῆς, ἣτις δεόν νὰ ἐπιδιωχθῇ μόνον διὰ τῆς βελτιώσεως τῆς καλλιέργειας, διὰ τῆς αὐξήσεως τῆς κατὰ στρέμμα ἀποδόσεως.

Τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο προέβαλον ἐσχάτως ἐν Γαλλίᾳ οἱ βιομήχανοι καὶ οἱ ὑποστηρικταὶ τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἐμπορίου, ἀντεπεξέρχόμενοι κατὰ τῶν δικαίων ἀπαιτήσεων τῶν οἴνοπαραγωγῶν καὶ σιτοπαραγωγῶν τῆς χώρας ταύτης, οἵτινες ὑπεδείκνυσον ὡς μόνον μέσον θεραπείας κατὰ τῆς μαστιζούσης τὴν γεωργίαν τῆς Γαλλίας κρίσεως, τὴν αὐξήσιν τῶν ἐπὶ τῶν οἴνων, τῶν σταφίδων καὶ τῶν σιτηρῶν εἰσαγωγικῶν τελῶν.

Ἄλλ' οἱ κτηματῖαι οὗτοι ἀπολογούμενοι ἔγραφον : αὐτοὶ λέγουσι, ἀλιπείνετε καὶ βελτιώσατε τὸ ἔδαφος· μὴ φεῖσεσθε δαπανῶν, διότι τοῦτο εἶνε τὸ μέσον τῆς ἐπιτυχίας. Μόνον ὁ Ἄρπαγων (*) ἠδύνατο νὰ ὄνειρευθῇ καλὸν πλὴν ἀνέξοδον γέμμα. Βεβαίως, ἀλλὰ διὰ νὰ δαπανήσῃ τις χρήματα πρέπει πρωτίστως νὰ ἔχη. Ὁ Ἄρπαγων μὴ δαπανῶν ἦτο κα-

(*) Ὁ Ἔξηνταελεύνης τῆς ὀρεινῆς κομμῆδος τοῦ Μολιέρου.

τακριτέος, διότι ἦτο πλούσιος καὶ ἠδύνατο ἐπομένως νὰ δαπανᾷ. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν συμβαίνει, ὡς γνωστὸν, μὲ τοὺς γεωργούς. Τοὺς προτρέπουν νὰ βελτιώσωσι τὸ ἔδαφος, νὰ τελειοποιήσωσι τὰς μεθόδους τῆς καλλιέργειας διὰ νὰ ἐπιτύχωσι μεγαλύτεραν κατὰ στρέμμα ἀπόδοσιν· ἀλλὰ πρὸς ἐπίτευξιν τῶν βελτιώσεων τούτων ἀπαιτοῦνται χρηματικὰ μέσα, πρὸς περιορισμὸν δὲ τούτων ἀνάγκη βελτιώσεως τῶν τιμῶν, αἱ τιμαὶ δὲ τῶν γεννημάτων εἶνε ταπειναί (Bulletin de la société des Agriculteurs de France· 1893, σελ. 409)». αὐτοὶ λέγουσιν ὅτι πρέπει νὰ κατορθωθῇ ἡ αὐξήσις τῆς κατὰ στρέμμα ἀποδόσεως. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀρκεῖ· ἀπόδειξις ἡ Ἀγγλία, ἥτις παρὰ τὴν ἐντεταμένην, τὴν τελειοτάτην καλλιέργειαν αὐτῆς, καὶ τὴν μεγίστην κατὰ στρέμμα ἀπόδοσιν, κατεπολεμήθη ἐν τῇ παραγωγῇ τοῦ σίτου εἰς τὰς ἰδίας αὐτῆς ἀγορὰς ὑπὸ χωρῶν ἐν αἷς ἡ καλλιέργεια εἶνε ἀτελειστάτη, ἡ δὲ κατὰ στρέμμα ἀπόδοσις ἐλαχίστη. Τὸ ἀποτέλεσμα δὲ τοῦ πολέμου τούτου ἦτο ὅτι ἐντὸς ὀκτῶ ἐτῶν (1885—1892) αἱ πρὸς καλλιέργειαν σίτου διατιθέμεναι ἐν Ἀγγλίᾳ γαῖαι ἀπὸ 15 ἑκατομμύρια στρεμμάτων ἠλαττώθησαν εἰς 8, ἡ δὲ σιτοπαραγωγή ἀπὸ 117 ἑκατομμύρια κοιλῶν ἐξέπεσεν εἰς 69. Τοῦτο εἶνε ἡ ἀρίστη ἀπόδειξις ὅτι ἡ βελτιώσις τῆς καλλιέργειας μόνη δὲν δύναται νὰ σώσῃ τὴν γεωργίαν (B. S. A. F. 1894 σελ. 402)».

Οὐδεὶς βεβαίως ἀρνείται ὅτι αἱ λελογισμένα πρὸς τὴν γεωργικὴν κατάστασιν ἐκάστης χώρας καλλιεργητικαὶ βελτιώσεις, δι' ὧν ἐπιτυγχάνεται ἡ κατὰ στρέμμα αὐξήσις τῆς παραγωγῆς, εἶνε ἀποτελεσματικαί· ἀλλὰ πρὸς τούτοις οὐδεὶς δύναται ν' ἀρνηθῇ ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῶν ἀπαιτεῖ κινητὰ κεφάλαια, χρήματα, ἡ δὲ ἐπιτυχία καὶ ἡ καρποφορία τῶν ἔχει ἀνάγκην χρόνου οὐκ ὀλίγου.

Ἐν τούτοις ὁ Ἕλλην κτηματίας, ὁ Ἕλλην αἰνοπαραγωγὸς στερεῖται χρημάτων, ἰδίως σήμερον, ὅτι ἕνεκα τῆς ἀπὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐλευθέρως σχεδὸν εἰσαγωγῆς τοῦ σίτου πωλεῖ αὐτὸν πρὸς 5—7 δραχμὰς χαρτίνους κατὰ κοιλόν, ἐπομένως δὲν δύναται δαπανῶν, ἔστω καὶ ἐπὶ ἀσημάντῳ τόκῳ λαμβανόμενα

χρήματα, ν' ἀναμένῃ αὐξήσιν παραγωγῆς προϊόντος διατιθέμενου εἰς τιμὰς ἐξευτελιστικάς.

Δείον ὅθεν νὰ καταφύγωμεν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν μέσου δι' οὗ θὰ κατορθώσωμεν τὴν ταχίαν, τὴν ἄμεσον καὶ ἄνευ δαπανῶν αὐξήσιν τοῦ συνόλου τῆς παραγωγῆς τοῦ σίτου, ἵνα διὰ τῆς αὐξήσεως ταύτης ἐπιτύχωμεν τὴν ἐπάρκειαν, τὴν παραγωγὴν δηλαδή τοῦ ἀναγκαίου σίτου διὰ τὴν κατανάλωσιν τοῦ τόπου· ἵνα διὰ τῆς αὐξήσεως ταύτης παύσωμεν ἐξάγοντες κατ' ἔτος 30,000,000 δραχμῶν πρὸς προμήθειαν τοῦ σημερινοῦ ἔτησιου ἐλλείμματός μας εἰς ἄρτον· ἵνα τέλος διὰ τῆς αὐξήσεως ταύτης καταλήξωμεν εἰς τὴν διὰ τῶν γεωργικῶν βελτιώσεων αὐξήσιν τῆς κατὰ στρέμμα ἀποδόσεως.

Ὡς ὀρθῶς γνωματεύει ἡ λαϊκὴ φιλοσοφία ἐπὶ ἀγωγῇ ξυπνᾷ τὸν ἀγωγιάτην: "Ὅταν ὁ κτηματίας, ὁ καλλιεργητὴς ἰδῇ ὅτι ὑπάρχει συμφέρον εἰς τὴν καλλιέργειαν τοῦ σίτου, δὲν θὰ περιορισθῇ ἀπλῶς ἐπεκτείνων αὐτὴν, ἀλλὰ θὰ φροντίσῃ καὶ νὰ τὴν βελτιώσῃ, καλλιτερεύων τὸν σπόρον του, χρησιμοποιῶν τελειότερα ἄροτρα, εἰσάγων τὰς πρὸς συγκομιδὴν μηχανὰς, ἐφαρμόζων, ἐν ἐνὶ λόγῳ, τὴν ἐντεταμένην καλλιέργειαν ἀναλόγως τῶν δυνάμεων του καὶ τῆς καταστάσεως τοῦ τόπου· ἡ ἐφαρμογὴ δὲ τῆς ἐντεταμένης καλλιέργειας προϋποθέτει ἐφθηνὰ, ἂν οὐχὶ διαθέσιμα, χρήματα καὶ ζήτησιν τοῦ προϊόντος· σήμερον δὲ πανταχοῦ, ἕνεκα τοῦ παγκοσμίου συναγωνισμοῦ, ζητοῦνται τὰ γεωργικὰ προϊόντα ἐφ' ὅσον προστατεύονται δι' οιοῦδήποτε μέσου ὑπὸ τῶν χωρῶν ἐνθα ταῦτα παράγονται, ἔχουσι δὲ οἱ κτηματῖαι χρήματα ἢ εὐρίσκουσι τοιαῦτα ἐφθηνὰ ἐφ' ὅσον ἐξοδεύονται τὰ προϊόντα αὐτῶν.

Ἄς καταφύγωμεν λοιπὸν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ μέσου τούτου, ὅπερ εἶνε ἡ διὰ φορολογικῶν μέτρων παρεκχώρησις τῆς καὶ παρ' ἡμῶν εἰσορῆς τῶν γεννημάτων τῆς Ῥωσίας καὶ τῆς Ῥουμανίας, τὰ ὅποια, ἐκτοπισθέντα ἐκ τῶν ἀγορῶν τῆς βορειοδυτικῆς Εὐρώπης ὑπὸ τῶν ἐφθηνωτέρων καὶ ἀνωτέρων κατὰ τὴν ποιότητα προϊόντων τῆς Αὐστραλίας, τῶν Ἰνδιῶν καὶ ἰδίως τῆς Ἀμερικῆς, ἐπιβαρύνουσι τὰς ἀγορὰς ἡμῶν πρὸς βλά-

θην τῆς ἡμετέρας αἰτοπαραγωγῆς, πρὸς ζημίαν τῆς γεωργικῆς, τῆς καὶ πολυπληθεστάρας τάξεως τῆς ἡμετέρας χώρας.

Ἄπειρα παραδείγματα ἠδυνάμεθα νὰ φέρωμεν ὅπως ἀποδείξωμεν ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ προστατευτικοῦ τούτου συστήματος εἶνε τὸ ἀριστον καὶ τὸ τάχιστον μέσον πρὸς ἐμψύχωσιν καὶ βελτιώσιν τῆς γεωργίας πάσης χώρας καὶ ἰδίως χώρας πτωχῆς, χώρας στέρουμένης χρήματος καὶ ἐχούσης ἀνάγκην ἐπείγουσης ἀντιλήψεως· χάριν ὁμῶς συντομίας περιορίζομεθα ἀναφέροντες τὰ ἀφορῶντα αὐτὴν τὴν Ἑλλάδα παραδείγματα.

Μέχρι πρό τινων ἐτῶν ἐπρομηθευόμεθα κατὰ μεγάλα ποσὰ γεωμήλα ἐκ Γερμανίας, Μελίτης καὶ Ἰταλίας, κρόμμυα ἐκ Τουρκίας καὶ ἰδίως ἐκ Σάμου, πορτοκάλια ἐκ Κρήτης, χόρτον, ἰδίως πρὸς διατροφήν τῶν κτηνῶν τοῦ στρατοῦ, ἐξ Εὐρώπης (! !), σάρωθρα ἐξ Ἰταλίας, Τουρκίας καὶ Αὐστρίας. Κατὰ τὸ φαινόμενον λόγῳ φυλλοξήρας, πράγματι ὁμῶς πρὸς προστασίαν τῆς ἐγχώριου παραγωγῆς ἀπηγορεύθη ἡ εἰσαγωγὴ τῶν προϊόντων τούτων, τὰ ἀποτελέσματα δὲ τῆς ἀπαγορεύσεως ταύτης ἐπῆλθον τάχιστα καὶ ἦσαν καταπληκτικῶς εὐάρεστα.

Ἡ ὥς ἐκ τῆς ἀπαγορεύσεως ταύτης ἐπελθοῦσα σχετικὴ ὑπερτίμησις τῶν γεωμῆλων, τῶν κρομμύων καὶ τῶν σαρῶθρων εἴλκυσε τὴν προσοχὴν πολλῶν κτηματιῶν καὶ κατέπεισεν ἄλλους μὲν νὰ ἐπεκτείνωσι τὴν μέχρι τότε μὴ ἐκτενῶς διενεργουμένην καλλιέργειαν τῶν προϊόντων τούτων, ἄλλους δὲ νὰ ἐπιδοθῶσι τὸ πρῶτον εἰς ταύτην. Ἄλλ' εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ἐπομένου τῆς ἀπαγορεύσεως ἔτους ἡ ἐγχώριος παραγωγὴ τῶν εἰδῶν τούτων ἐπῆρκει διὰ τὴν κατανάλωσιν, ἐνῶ μετὰ τινα ἔτη, ὅτε, χάρις εἰς τὴν ζήτησιν, ἡ καλλιέργεια αὐτῶν ἠϋξήσε σημαντικῶς διαδοθεῖσα καὶ εἰς διαμερίσματα τῆς χώρας ἐνθα δὲν διενεργεῖτο ἄλλοτε, ἡ παραγωγὴ αὐτῶν ἦτο τοσαύτη ὥστε σήμερον ὄχι μόνον προμηθευόμεθα αὐτὰ ἐφθηνότερον ἢ ἄλλοτε, ἀλλὰ καὶ διαθέτομεν περισσεύματα πρὸς ἐξαγωγὴν (τουλάχιστον γεωμῆλων καὶ κρομμύων), ἧς οὖν τῷ χρόνῳ δύναται νὰ λάβῃ σκουδαίας διαστάσεις. Διὰ τῆς προστασίας δὲ τῆς παραγωγῆς τῶν προϊόντων τούτων προέκυψε καὶ ἔτε-

ρον ἀγαθόν· ὁ τρόπος τῆς καλλιέργειας καὶ ἡ ποιότης τῶν γεωμῆλων ἐβελτιώθησαν σκουδαίως, ἡ δὲ κατασκευὴ τῶν σαρῶθρων εἶνε σήμερον πολὺ τελειότερα ἢ πρότερον.

Ἀπ' ἑτέρου παρακωλυθείσης τῆς εἰσαγωγῆς χόρτου, οἱ ἔχοντες ἀνάγκην τοιοῦτου τὸ ἐζήτησαν ἐν τῷ τόπῳ. Ἐπεδόθησαν λοιπὸν εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῶν τεχνητῶν λειμῶνων καὶ ἐχρησιμοποίησαν τὸ μέχρι τότε σχεδὸν ἄχρηστον χόρτον τῶν εὐφῶρων λειμῶνων τῆς Θεσσαλίας, κομίσαντες χορτοθεριστικὰς καὶ χορτοσυλλεκτικὰς μηχανὰς καὶ χορτοπιστήρια, ὅργανα δηλαδὴ τὸ πρῶτον ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἐφαρμοσθέντα ἐμ-πράκτως ἐν Ἑλλάδι· σημειωτέον δὲ ὅτι τὴν χρησιμότητα καὶ τὸν χειρισμὸν τῶν ὀργάνων τούτων ἐδίδαξαν εἰς τοὺς παραγωγεῖς ἡ ἀνάγκη καὶ τὸ συμφέρον.

Τέλος τίς δὲν ἐνθυμεῖται τὴν ἀποκλειστικὴν σχεδὸν παρ' ἡμῶν χρῆσιν κρητικῶν πορτοκαλίων; Καὶ ὅμως ἀπὸ τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς ἀπὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγωγῆς τῶν καρπῶν τούτων, ἡ καλλιέργεια τῆς πορτοκαλείας ἐπέξετάθη εἰς πλείστα μέρη τῆς Ἑλλάδος, σήμερον δὲ ἡ ἐγχώριος παραγωγὴ ἐπαρκεῖ ὄχι μόνον διὰ τὴν κατανάλωσιν τοῦ τόπου, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἐξαγωγὴν.

Ταῦτα, φρονεῖμεν, εἶνε ἱκανὰ ὅπως ἀποδειχθῇ ὅτι ἡ διὰ τῆς τελωνιακῆς ὁδοῦ προστασίας τῆς ἐγχώριου παραγωγῆς τῶν γεωργικῶν προϊόντων, καὶ μάλιστα προϊόντων πρώτης ἀνάγκης, εἶος εἶνε ὁ σίτος, εἶνε τὸ ἀριστον καὶ τὸ τάχιστον μέσον πρὸς ἐνίσχυσιν καὶ ἐμψύχωσιν τῆς γεωργίας πάσης χώρας καὶ ἰδίως χώρας πτωχῆς καὶ στέρουμένης ἀσφαλείας, δικαιοσύνης, διοικήσεως ἐν γένει.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΤΑΦΙΔΙΚΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ

Ὁ ἀξιότιμος ἐν Ἀργοστολίῳ συνδρομητῆς τῆς «Ἑλληνικῆς Γεωργίας» κ. Ἡλίας Α. Φραγκόπουλος, ἀναγνώσας τὰ

έν τῷ 3ῳ τεύχει (σελ. 117) τοῦ περιοδικοῦ τούτου μετενε-
χθέντα ἐκ τῆς «Ἐγέρσεως» ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὸ χάραγμα καὶ
οἱ Κεφαλλῆνες σταφιδοκτηματῖαι», εὐηρεστήθη νὰ ἐπιστείλῃ
ἡμῖν τὰ ἐπόμενα:

«Τὰ εἰς τὸ 3 τεῦχος τῆς «Ἑλληνικῆς Γεωργίας» ἀναφι-
ρόμενα περὶ σταφίδος ὅσον ἀφορᾷ τοὺς Κεφαλλῆνας, καὶ τὰ
ὅποια ἐλάθετε ἀπὸ τὴν ἐφημερίδα «Ἐγέρσιν», εἶνε γνώμη τῆς
ἐφημερίδος ταύτης. Οἱ Κεφαλλῆνες παρεκάλεσαν τοὺς βου-
λευτὰς αὐτῶν νὰ καταψηφίσωσι τὸ νομοσχέδιον τῆς παρα-
κρατήσεως, (τὸ 1^ο 0/0), ἐπειδὴ ἔκρινον αὐτὸ δημευτικὸν διὰ
τοὺς Κεφαλλῆνας καὶ τοὺς Ἑπτανησίους ἐν γένει, ἀφ' οὗ ὡς
εἶνε γνωστὸν ἡ σταφίς πληρῶνει ἐν Ἑπτανήσῳ 19 τοῖς 0/0 ἐπὶ
τῆς ἐξαγωγῆς, εἰσαγωγικὸν δὲ δασμὸν ἐπὶ τῆς δούγας καὶ τῶν
στεφανίων τῶν χρησιμευόντων πρὸς κατασκευὴν τῶν σταφιδο-
βαρελίων, 15 τοῖς 0/0 ἐπὶ τοῦ νομίσματος (ὅπερ ἄδικον), ὡς
καὶ ἑτέρους ἐπαρχιακοὺς δασμούς. Ὡστε ὁ πληρονόμος διὰ
τὴν σταφίδα δασμὸς ὑπερβαίνει τὸ 25 τοῖς 0/0. Τώρα ἐάν
προσθέσετε καὶ τὸ 10 τοῖς 0/0 κατὰ τὸ νομοσχέδιον τῆς πα-
ρακρατήσεως, ἔχετε τὸ ὑπέρογκον ποσὸν τῶν 35 τοῖς 0/0· δη-
λαδὴ τὸ Κράτος ἤθελεν ἀφαιρεῖ πλεον τοῦ 3ου τοῦ εἰσοδήμα-
τος τοῦ Ἑπτανησίου, πρὸς ὄφελος παντὸς ἄλλου πλὴν τούτου.

«Καὶ τὰ ἄλλα δὲ τὰ προτεινόμενα μέτρα, λόγου χάριν ἢ
ἀπαγόρευσις τοῦ χαρακώματος, ἢ ἀπαγόρευσις νέων φυτειῶν,
ὡς καὶ ἕτερα, νομίζω ὅτι, ὅλα εἶνε μάταια καὶ ἐναντία πρὸς τὸν
ἐπιδιωκόμενον σκοπὸν. Διότι, τίς εἶνε ὁ ἐπιδιωκόμενος σκοπός;
Ὁ περιορισμὸς τῆς παραγωγῆς, ἢ ἡ διάδοσις καὶ κατανάλω-
σις τοῦ καρποῦ καὶ ἡ βελτίωσις τῆς ποιότητος αὐτοῦ; Διὰ
τοῦ περιορισμοῦ τῆς παραγωγῆς διαδίδεται ἀρχὴ γὰρ ἡ κατα-
νάλωσις τοῦ προϊόντος, ἢ ἐξ ἐναντίας ἐμποδίζεται;

«Φρονῶ ὅτι οὐδὲν κράτος θέτει ὄρους περιορίζοντας τὴν πα-
ραγωγὴν τοῦ. Ἡ Ῥωσία δὲν ἔθεσε πώποτε ὄρους ἀπαγο-
ρεύοντας τὴν παραγωγὴν τῶν δημητριακῶν τῆς, οὔτε ἡ Ῥω-
μανία, οὔτε ἄλλαι χῶραι, ὡς πιστεύω. Ἡ Γαλλία δίδει βρα-
βεῖα εἰς τὴν μετακομίζουσαν τὰ προϊόντα τῆς εἰς ἄλλας χῶ-

ρας σημαίαν τῆς, ἀλλ' οὔτε τὰς φυτείας τῆς περιώρισεν, οὔτε
τὴν βιομηχανίαν τῆς. Περιορισμὸς λοιπὸν τῆς φυτείας καὶ τῆς
παραγωγῆς εἶνε αὐτόχρημα παραλογισμὸς. Ἄν περιορισθῇ
ποτε ἡ παραγωγὴ τοῦ σταφιδοκάρπου, θὰ περιορισθῇ ἀφ' ἐ-
αυτῆς.

«Ὅλοι ὅθεν, εἰμεθα σύμφωνοι, πιστεύω, ὅτι ὁ σκοπὸς τῶν
προτεινομένων μέτρων εἶνε, ἢ διάδοσις τοῦ σταφιδοκάρπου καὶ
ἡ βελτίωσις τῆς ποιότητος αὐτοῦ.

«Ἐγὼ φρονῶ ὅτι διὰ δύο ἑτέρων μέτρων δύνανται νὰ ἐπι-
τευχθῶσιν ἀμφοτέρω.

- αα'.) Διὰ μικρᾶς παρακρατήσεως, καὶ
- αβ'.) Διὰ ταξινομήσεως τοῦ σταφιδοκάρπου κατὰ τὴν ἐξα-
γωγὴν. Καὶ ἰδοὺ πῶς.

«Τὸ Κράτος νὰ κρατῇ 2 ἐπὶ τοῖς 0/0 κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν,
ὅπερ ἤθελε φέρει ποσὸν ἀπὸ 25 ἕως ὀκτῶ ἑκατομμύρια. Νὰ
πωλῇ τὸ ἥμισυ τοῦ ποσοῦ τούτου καὶ μὲ τὰ χρήματα τὰ
προερχόμενα ἐκ τῆς πωλήσεως νὰ διαθέτῃ τὸ ἕτερον ἥμισυ,
καλῶς συσκευασμένον, εἰς χῶρας ὅπου διατελεῖ εἰσέτι ἄγνω-
στος ἡ σταφίς, διὰ πρακτόρων δὲ ἢ τῶν προξένων, ὑποχρεου-
μένων νὰ διανέμωσι τὸν καρπὸν ἀντὶ εὐτελοῦς τιμῆς, ἔστιν ὅτε
καὶ δωρεάν. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἤθελεν εὐχερῶς διαδοθῇ
ἡ σταφίς εἰς Ῥωμανίαν, εἰς Ῥωσίαν καὶ εἰς ἄλλα ἀκόμη
βόρεια μέρη, ὅπου ὁ καρπὸς οὗτος συνδυάζεται κάλλιστα μὲ
τὸ κλίμα. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου τὸ Κράτος, ἄνευ τοῦ ἐλα-
χίστου ἐξόδου ἐκ μέρους του, ἠδύνατο νὰ εἰσαγάγῃ τὸ προϊόν
τούτο εἰς μέρη ἐνθα τὸ ἐμπόριον δὲν ἠδυνήθη νὰ τὸ διαδώσῃ
εἰσέτι.

«Περὶ δὲ τῆς ποιότητος τῆς σταφίδος, φρονῶ, ὅτι τὸ Κράτος
ἔχει εὐχερέστατον μέσον ὅπως, ἐντὸς ἐλάχιστου χρόνου, ἐπιτύχῃ
τὴν βελτίωσιν αὐτῆς. Νὰ ταξινομηθῇ δηλαδὴ τὸν καρπὸν κατὰ
τὴν ἐξαγωγὴν. Καὶ ἡ μὲν πρώτη ποιότης νὰ πληρῶνῃ τὸν τα-
κτικὸν δασμὸν, ἡ δὲ δευτέρα νὰ ἐπιβαρύνεται μὲ 10 — 15 δραχ-
μὰς κατὰ χιλιόλιτρον, ἡ δὲ τρίτη μὲ 20 — 30 δραχμὰς. Ἡ ἐξα-
γωγὴ τῶν κατωτέρων ποιότητων νὰ ἀπαγορευθῆται. Τὴν τα-

ξινόμησιν ἠδύνατο νὰ ἐπιβάλλῃ ἢ κυβέρνησιν δι' ἐλεγκτῶν ἐπι-
τούτῳ διοριζομένων. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου, ἡ μὲν ποιότης
ἤθελε προφανῶς βελτιωθῆ ἔντος τοῦ πρώτου ἢ δευτέρου ἔτους,
τὸ δὲ ἐμπόριον ἤθελεν ἀπαλλαγῆ τῆς μάστιγος τῶν ψευδῶν
ἐπιγραφῶν προελεύσεως καὶ τῆς κακῆς ποιότητος. Πολλὰ δὲ
ἄλλα καλὰ πιστεύω ἤθελον προκύψει ἐκ τῆς ταξινομήσεως
ταύτης.

«Δὲν ἀμφισβῆλω ὅτι ἀμφότερα τὰ παρ' ἐμοῦ προτεινόμενα
μέτρα ἤθελον κατ' ἀρχὰς ἀπαντήσῃ δυσκολίας καὶ ἴσως ἤ-
θελον προκαλέσῃ καταχρήσεις. Ἄλλ' οὐδαίς, νομίζω, θὰ ἀρ-
νηθῆ ὅτι τὰ ἀποτελέσματα, ἐντὸς βραχυτάτου χρόνου, ἤθελον
εἶναι ἐξαιρετικά».

Σ Τ Ο Ι Χ Ε Ι Α Γ Ε Ω Ρ Γ Ι Κ Η Σ Χ Η Μ Ε Ι Α Σ Κ Α Ι Φ Υ Σ Ι Κ Η Σ

(Συνέχεια: Βλέπε προηγούμενον τεύχος, σελ. 144).

1. **Θεῖον.** — Τὸ θεῖον εἶνε σῶμα στερεόν, κίτρινον, ἀδιά-
λυτον ἐν τῷ ὕδατι, ἀναφλεγόμενον εὐκόλως διὰ φλογὸς κυανῆς,
ἔταν ἐν τῷ αἰρί θερμανθῆ, καὶ μεταβαλλόμενον εἰς αἰρίον κα-
λούμενον θειῶδες ὀξύ· τὸ αἰρίον τοῦτο διαχέει ὀξειαν ὀσμὴν, ἣν
πάντες οἱ ἀνάφαντες πυρεῖα μετὰ θείου ἔτυχε νὰ ὀσφρανθῶσι.
Πρὸς τούτοις εἰς τὸ θεῖον ὀφείλεται ἡ δυσσομία ἢ ἀναπερπα-
μένη ἐκ τῶν ἐν σήψει ὑλῶν καὶ τῶν οὐρίων ὠν. Ἐν τῇ περι-
πτώσει ταύτῃ, τὸ θεῖον ἐνοῦται μετὰ τοῦ ὑδρογόνου σχημα-
τίζον τὸ ὑδροθεῖον.

Τὸ λίαν λεπτὸν θεῖον, τὸ γνωστὸν ἐν τῷ ἐμπορίῳ ὑπὸ τὸ
ὄνομα *ἀνθη θείου*, ὡς καὶ ἀπλῶς τὸ λειοτριμμένον θεῖον χρησι-
μοποιοῦνται πρὸς πρόληψιν τῆς ἀπὸ τεσσαρακονταετίας προ-
βαλλούσης τὴν ἄμπελον νόσου, τῆς προκαλουμένης ἐκ τῆς
ἀναπτύξεως τοῦ ὠιδίου, μικροκρυπτογάμου παρασίτου φυτοῦ.

Τὸ θεῖον οὐδέποτε εὐρίσκεται εἰς τὰ φυτὰ ἐν ἀπλῇ καταστά-
σει· εἰς τὴν τέφραν αὐτῶν ἀπαντᾶται σχεδὸν πάντοτε ἠνωμέ-

νον μετὰ τοῦ ὀξυγόνου, ἐν μορφῇ θεικοῦ ὀξέος, ὅπερ εἶνε δια-
βρωτικὸν ὑγρὸν καὶ χρησιμοποιεῖται λίαν εἰς τὴν βιομηχανίαν.

Ἐνεκὰ τῆς ἐπὶ τῶν ὀργανικῶν οὐσιῶν διαβρωτικῆς ἐνερ-
γείας τοῦ θεικοῦ ὀξέος ἐννοεῖται ὅτι τοῦτο δὲν δύναται νὰ
ὑπάρχῃ εἰς τὰ φυτὰ ἐν ἐλευθέρῃ καταστάσει· καὶ πράγματι
ἀπαντᾶται πάντοτε εἰς αὐτὰ ὡς ἄλας ἠνωμένον μετὰ τοῦ
κάλειος καὶ ἰδίως τῆς ἀσθέστου. Ὑπὸ τὴν μορφήν ταύτην τὸ
θεικὸν ὀξύ ἀπαντᾶται ἀφθόνως ἐν τῇ φύσει καὶ ἀποτελεῖ
τὴν κοινῶς ὀνομαζομένην γῦψον, ἣτις εἰς τὴν χημικὴν γλῶσ-
σαν καλεῖται *θεικὴ ἄσβεστος*.

2. **Φωσφόρος.** — Ὁ φωσφόρος εἶνε σῶμα λευκοκίτρινον, ἀ-
μυδρῶς διαφανές, φωτεινὸν ἐν τῇ σκοτίᾳ, ὡς δυνάμεθα νὰ
παρατηρήσωμεν τρίβοντες τὰ καλούμενα χημικὰ πυρεῖα ἐπὶ
τραχείας ἐπιφανείας.

Ὁ φωσφόρος, ὡς πάντες γινώσκουσιν, ἀναφλέγεται εὐκολώ-
τατα· ἀναφλεγόμενος δὲ συνδυάζεται μετὰ τοῦ ὀξυγόνου τῆς
ἀτμοσφαιρας καὶ παράγει τὸ φωσφορικὸν ὀξύ. Ὡς τὸ θεικὸν,
οὕτω καὶ τὸ φωσφορικὸν ὀξύ δὲν ἀπαντᾶται ἐν ἐλευθέρῃ κατα-
στάσει ἐν τοῖς φυτοῖς, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον συνδυασμένον
μετὰ τῆς ἀσθέστου, μεθ' ἧς ἀποτελεῖ τὴν φωσφορικὴν ἄσβε-
στον· ἔχει δὲ τὸ σύνθετον τοῦτο σῶμα μεγίστην σημασίαν διὰ
τὰ φυτὰ, δι' ὃ καὶ ἀπαντᾶται πάντοτε εἰς τὴν τέφραν αὐτῶν.

Ἡ φωσφορικὴ ἄσβεστος, ἣτις εἶνε σχεδὸν ἀδιάλυτος ἐν τῷ
καθαρῷ ὕδατι, διαλύεται εὐκόλως εἰς ὕδωρ περιέχον ἀνθρακι-
κὸν ὀξύ.

3. **Πυριτικὸν ὀξύ.** Τὸ πυριτικὸν ὀξύ, ὡς ἐκ τοῦ ὀνόματός
του φαίνεται, εἶνε ἔνωσις ὀξυγόνου μετὰ πυριτίου.

Τὸ πυριτικὸν ὀξύ εἶνε ἐκ τῶν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς
λίαν ἀφθόνως ἀπαντωμένων σωμάτων. Οἱ ἀμμόλιθοι εἶνε πυ-
ριτικὸν ὀξύ σχεδὸν καθαρὸν, ἢ πυριτικὴ ἄμμος, ὁ πυρόλιθος
(τσακμακόπετρα), οἱ ὀρεινοὶ κρύσταλλοι (γυαλιζ), ἀποτελοῦνται
ὡσαύτως ἐκ σχεδὸν καθαροῦ πυριτικοῦ ὀξέος.

Τὸ ὀξύ τοῦτο εἶνε ἐντελῶς ἀδιάλυτον ἐν ὕδατι ὑπερθερμαν-
θέντι, ἐνῶ ἀπ' ἐναντίας διαλύεται εὐκόλως ὅταν συνδυάζεται

μετά τινος αλκάλειος, ως τοῦ καυστικοῦ νάτρου ἢ κάλειος.

Ἀπαντᾶται ἐνίοτε κατὰ μέγιστα ποσὰ εἰς τὰ φυτὰ: εὑρέθησαν μέχρις 70 % πυριτικοῦ ὀξέος εἰς τὴν τέφραν σιτίου ἀχύρου, τὰ δὲ φύλλα φίκου τινός (*Ficus politoria*) εἶνε τόσοσ ὀξυπυριτοῦχα ὥστε χρησιμοποιοῦνται πρὸς στίλβωσιν τῶν μετάλλων.

Τὸ πυριτικὸν ὀξύ ἀπαντᾶται ὡσάύτως εἰς τὴν φύσιν ἐν συνδυασμένῃ καταστάσει. Συνδυαζόμενον μετὰ τοῦ ἀργιλίου καὶ τοῦ ὕδατος, σχηματίζει τὴν ἀργίλλον (τὸν πηλόν), ἣτις εὑρίσκειται ἐν μεγίστῃ ποσότητι πανταχοῦ τῆς γῆς.

4. *Χλωρίον*. Τὸ χλωρίον ἀπαντᾶται ὡσάύτως πάντοτε εἰς τὴν τέφραν τῶν φυτῶν, οὐχὶ ἐν συνδυασμῷ μετὰ τοῦ ὀξυγόνου, ἀλλ' ἠνωμένον μετὰ τινος μετάλλου, ὅπερ εὑρίσκεται ἐν τῇ σόδα (τῷ ἀνθρακικῷ νατρίῳ) καὶ τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται *νάτριον*. Τὸ χλωριούχον νάτριον, ἣτοι τὸ θαλάσσιον ἢ μαγειρικὸν ἄλας, εὑρίσκεται σχεδὸν πάντοτε ἐν μικρᾷ ποσότητι εἰς τὰ γήινα φυτὰ, ἀλλ' ἀπαντᾶται ἐν μεγάλῃ ποσότητι πρὸ πάντων εἰς τὰ ἐν τῇ θαλάσῃ βλαστάνοντα φυτὰ.

5. *Κάλιον*.—Τὸ μέταλλον τοῦτο ἐλεύθερον δὲν ὑπάρχει ἐν τῇ φύσει, ἠνωμένον ὁμῶς εὑρίσκειται ἐν τῇ καυστικῇ ποτάσει, τῇ καὶ καυστικῷν κάλι καλουμένῃ, καὶ εἰς τὸ ἀνθρακικὸν κάλιον, τὴν κοινὴν πότασσαν τοῦ ἐμπορίου. Τὸ καυστικὸν κάλι, ἣτοι ὕδροξειδιον τοῦ καλίου, εἶνε λευκὴ οὐσία, καυστικὴ καὶ ἀλκαλική, λίαν διαλυτὴ ἐν τῷ ὕδατι, εἰς τὸ ὁποῖον μεταδίδει ὀσμὴν ἐλαφρῶς οὐρικὴν. Τὸ μέταλλον τοῦ καλίου ἀπαντᾶται ἠνωμένον ἐν τοσοῦτῃ σημαντικῇ ποσότητι εἰς τὴν τέφραν τῶν φυτῶν, ὥστε πολλάκις ἐξάγονται ἐκ ταύτης αἱ ἐνώσεις αὐτοῦ πρὸς βιομηχανικὰς ἀνάγκας· ἢ ὑπὸ βιομηχανικὴν ἐποψίν σπουδαιότητος τοῦ ἀλκαλίου τούτου εἶνε τοιαύτη, ὥστε εἰς τὰς χώρας ἐνθα ὑπάρχουσιν ἐκτεταμένα δάση, καίουσιν ξύλα πρὸς ἀποκλειστικὴν παραγωγὴν ἀνθρακικοῦ καλίου καὶ καυστικοῦ κάλειος.

Εἰς τὴν παρουσίαν αὐτοῦ ἐν τῇ τέφρᾳ τῶν φυτῶν ἢ ἐκ ταύτης προερχομένη ἀλυσία (ἀλουσιὰ ἢ ἀλυσίθια) ὀρεῖται τὰς ἀπορρυπαντικὰς αὐτῆς ιδιότητάς· τὸ ὕδροξειδιον τοῦ καλίου τῆς

ἀλυσίας ἐνούμενον μετὰ τοῦ λίπους τῶν ρυπαρῶν ἐνδυμάτων σχηματίζει σάπωνά· οὕτω ἐπιτυγχάνεται ἡ ἀπορρύπανσις, ἢ πλύσις.

Τὸ ὕδροξειδιον τοῦ καλίου, ἣτοι τὸ καυστικὸν κάλι, οὐδέποτε ἀπαντᾶται ἐν τῇ φύσει, ἐνθα εἶνε πάντοτε συνδυασμένον μετὰ τινος ὀξέος—συνηθέστερον μετὰ τοῦ ἀνθρακικοῦ, ἐνίοτε μετὰ τοῦ θεικοῦ, τοῦ πυριτικοῦ ἢ τοῦ ὕδροχλωρικοῦ—εἰς τὰς διαφοροὺς δὲ ταύτας καταστάσεις λαμβάνει ὀνόματα ἐκφράζοντα ταύτας, οἷον ἀνθρακικόν, πυριτικόν, θειοῦχον, χλωριούχον κάλιον.

6. *Νάτριον*.—Ὅπως τὸ κάλιον, οὕτω καὶ τὸ μέταλλον τοῦτο δὲν ἀπαντᾶται ἐλεύθερον εἰς τὴν φύσιν, τὸ δὲ ὕδροξειδιον τοῦ νατρίου, ἣτοι ἡ καυστικὴ σόδα, καὶ τὸ ἀνθρακικὸν νάτριον, ἣτοι ἡ κοινὴ σόδα τοῦ ἐμπορίου, κέκτηνται ὅλως ὁμοίως πρὸς τὰς σχετικὰς τοῦ καλίου ιδιότητάς. Τὸ νάτριον ἀπαντᾶται ἐν τοῖς φυτοῖς συνδυασμένον μετὰ τῶν αὐτῶν ὀξέων, ἀλλ' ἀφθόνως, πρὸ πάντων ἐν καταστάσει χλωριούχου νατρίου, θαλασίου δηλαδὴ ἄλατος, οὐ ἐμνήσθημεν ὀμιλοῦντες περὶ χλωρίου.

7. *Ἀσβέστιον*.—Τὸ ὀξειδιον τοῦ μετάλλου τούτου, ἢ ἄσβεστος τέλος, εἶνε ἐκ τῶν συνηθέστερων οὐσιῶν τῆς τέφρας τῶν φυτῶν· δὲν ἀπαντᾶται οὐδόλως ἐν μορφῇ εἴτε ἀσβέστου (δηλ. ὀξειδίου τοῦ ἀσβεστίου) εἴτε καυστικῆς ἀσβέστου (δηλ. ὕδροξειδίου τοῦ ἀσβεστοῦ), ἀλλὰ συνηθέστερον ἐν καταστάσει ἀνθρακικῆς (ἀσβεστολίθου ἢ μαρμάρου), ἢ θεικῆς ἀσβέστου (γύψου).

Ἡ ἀνθρακικὴ ἀσβέστος εἶνε σχεδὸν ἀδιάλυτος ἐν τῷ καθαρῷ ὕδατι, ἀλλ' ἐξ ἐναντίας λίαν διαλυτὴ ἐν ὕδατι περιέχοντι ἀνθρακικὸν ὀξύ· οὕτω δὲ διαλυομένη τῇ βοήθειᾳ τοῦ χυμοῦ τῶν φυτῶν, εἰσδύει εἰς πάντα τὰ ὄργανα αὐτῶν. Ἐξ ἐναντίας ἡ θεικὴ ἀσβέστος εἶνε διαλυτωτέρα καὶ ἐν αὐτῷ τῷ καθαρῷ ὕδατι· οὕτως ἐξηγεῖται ἢ εἰς τὴν τέφραν παρουσία αὐτῆς.

Αὗται εἶνε αἱ ἀπαντώμεναι εἰς τὰ φυτὰ κύρια ἀνόργανα οὐσία, αἱ ὑποῖαι ὁμῶς δὲν εὑρίσκονται εἰς αὐτὰ διανεμημέναι

κατὰ τὰς αὐτὰς ἀναλογίας. Ὑπάρχουσι φυτὰ τὰ ὅποια προτιμῶσι τὸ κάλι, ἐνῶ ἕτερα ἀπορροφῶσι πλεονέκτερον φωσφορικόν ὄξύ· ἄλλα δὲ εὐδοκιμοῦσι μᾶλλον εἰς ἀσβεστοῦχα ἔδαφη.

Αἱ παρατηρήσεις αὐταὶ ὑπέδειξαν εἰς τοὺς καλλιεργητὰς ὅτι εἰς τὰ μὴ λιπαινόμενα ἰδίως ἔδαφη δὲν πρέπει νὰ καλλιεργῆται ἐπὶ πολλὰ κατὰ συνέχειαν ἔτη τὸ αὐτὸ φυτὸν, διότι τότε ἀφαιρεῖται ἀπὸ τοῦ χώματος πρωτίστως ἡ οὐσία ἣν τὸ φυτὸν τοῦτο προτιμᾷ καὶ ἐπομένως ἐξαντλεῖται ταχέως ὁ ἀγρός. Ἐφαρμόζουσι λοιπὸν οὗτοι τὸ σύστημα τῆς ἀμειψισπορᾶς, ὅπερ συνίσταται εἰς τὸ νὰ σπείρωνται ἐναλλάξ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἔδαφους φυτὰ τῶν ὁποίων αἱ ἀνάγκαι εἶνε διάφοροι.

Ἰαρ' ἡμῖν τὸ συνηθέστερον σύστημα ἀμειψισπορᾶς εἶνε ἡ κατ' ἐναλλαγὴν σπορὰ κρωίμων καὶ ὀψίμων καρπῶν, παρεμπιπτούσης ἐνίοτε καὶ τῆς ἀγραναπαύσεως.

Τὸ σύστημα τῆς ἀμειψισπορᾶς, ἂν καὶ ἐφαρμοζόμενον πρὸ πάντων εἰς τὴν μεγάλην καλλιέργειαν, οὐχ ἥττον χρησιμοποιεῖται ἐνίοτε καὶ εἰς τὴν κηπουρικὴν· ὅταν εἶδος τι κηπουρικὸν κατέχη ἐπὶ πολλὰ ἔτη τὸ αὐτὸ ἔδαφος εἶνε φρόνιμον ν' ἀντικαθίσταται ὑπὸ ἑτέρου. Τούτου ἕνεκα οἱ ἀσπαργῶνες ἐν Ἀρζαντέιλ (*) οὐδέποτε διατηροῦνται ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἔδαφους πλέον τῶν δέκα ἐτῶν. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀπὸ γάστρας εἰς γάστραν μεταφύτευσις τῶν ἀνθοφόρων φυτῶν καὶ ἡ ἀπὸ φυτωρίου εἰς φυτώριον μεταφορὰ τῶν νεαρῶν δένδρων ἐν τοῖς δεινδροκομείοις, δὲν εἶνε ἄλλο εἰμὴ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ συστήματος τῆς ἀμειψισπορᾶς, ἐπειδὴ παρέχεται εἰς τὰ φυτὰ ταῦτα νέα γῆ εἰς τὴν ὅποιαν εὐρίσκουσι νέα στοιχεῖα.

ΚΑΘΑΡΣΙΣ ΦΙΑΛΩΝ

Αἱ πρὸς ἐναπόθεσιν οἴνου ἢ ἄλλων ποτῶν φιάλαι, νέαι ἢ μεταχειρισμέναι, δεόν προηγουμένως νὰ πλύνωνται καλῶς.

(*) Ἐνθα τὸ εἶδος τοῦτο καλλιεργεῖται ἐντελέστατα.

Αἱ ἐκ πετρελαίου φιάλαι, ὅσον καλῶς καὶ ἂν πλυθῶσιν, εἶνε πάντοτε ὑπόπτοι, δι' ὃ δὲν πρέπει νὰ χρησιμοποιῶνται πρὸς ἐναπόθεσιν ποτῶν καὶ ἰδίως ἐκλεκτῶν οἴνων, πρὸς φύλαξιν τῶν ὁποίων εἶνε προτιμότεραι αἱ νέαι ἢ αἱ τοῦ κονιάκ, αἵτινες χρησιμοποιοῦνται πάντοτε ἀφοῦ προηγουμένως πλυθῶσι καλῶς διὰ καθαροῦ ὕδατος.

Οἶνοι τινές, καὶ ἰδίως οἱ γλυκεῖς, ἔχουσι τὴν ιδιότητα ν' ἀφίνωσιν εἰς τὰς φιάλας ἀπόθεμα δυσκόλως ἀφαιρούμενον διὰ τῶν συνηθῶν πλύσεων.

Σήμερον ὑπάρχουσι τελειότατα μηχανικὰ πλυντήρια φιαλῶν, εἰς εἶνε τὰ τοῦ Bousimo, τοῦ Iarthe κ.τ.λ. Ἀλλὰ ταῦτα χρησιμοποιοῦνται ἰδίως εἰς τὰ οἰνοποιεῖα καὶ τὰ ἐργοστάσια παντοίων ποτῶν, εἰς τὰ ὅποια πλύνονται καθ' ἑκάστην πολλὰ ἑκατοντάδες φιαλῶν.

Προκειμένου περὶ πλύσεως ὀλίγων φιαλῶν γίνεται χρῆσις κατὰ προτίμησιν εἰδικῆς χαλυβδίνης ἀλύσεως μήκους ἐνὸς περὶπου μέτρου, συγκειμένης δὲ ἐκ κρίκων διαμέτρου οὐχὶ ἀνωτέρας ἐνὸς καὶ ἡμίσεως ἑκατοστοῦ τοῦ μέτρου, ἢ μικροῦ μηχανήματος ἐξάρτωμένου ἀπὸ τῶν πλευρῶν καθδίσκου (μάστελου). Τοιοῦτον εἶνε τὸ ὑπὸ τοῦ ἐν Βορδῶ καταστήματος τοῦ κ. H. Kehrig πωλούμενον ἀντὶ δεκαἑξ φράγκων. Διὰ τοῦ μηχανήματος τούτου ἡ πλύσις γίνεται τελεία, ἀφαιρουμένης ἀπὸ τῶν ἐσωτερικῶν παρειῶν τῆς φιάλης πάσης ξένης καὶ ὅπωςδήποτε ἐπιβλαβοῦς διὰ τὸν ἀκολουθῶν ἐνθετόμενον οἶνον ὕλης.

Ὑπάρχει συνήθεια καὶ ἀλλαγῶν καὶ παρ' ἡμῖν ν' ἀφαιρῶνται τὰ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν παρειῶν τῆς φιάλης ἐπικαθήμενα στερεὰ ἐναποθέματα διὰ τῆς εἰς ταύτην εἰσαγωγῆς ὕδατος καὶ ποσότητος τινος μολυβδίνων σφαιριδίων (σκαγιῶν) καὶ τῆς ἐπὶ πολὺ ἀτακινήσεως αὐτῶν. Τὸ σύστημα τοῦτο ἀπεδείχθη κάκιστον, διότι ἐκτὸς ὅτι ἐνίοτε σφαιρίδιά τινα συσφηνοῦνται καὶ μένουσιν εἰς τὰς γωνίας τοῦ πυθμένος τῆς φιάλης, πάντοτε διὰ τῆς τριβῆς μένουσιν ἐν τῇ φιάλῃ ψήγματα μολύβδου, τὰ ὅποια ἀκολουθῶς διαλυόμενα ἐν τῇ ἐνθετομένῳ οἴνῳ ἀλλοιοῦ-

σιν αὐτὸν καὶ τὸν καθιστῶσι πολλάκις καὶ ἀνθυγιεινόν.

Ἐν ἑλλείψει τῆς ἀλύσειος ἢ τοῦ μικροῦ μηχανήματος ὅπερ ἀνωτέρω ἐμνημονεύσαμεν, δύναται νὰ γίνῃ χρῆσις μικρῶν τιμαχίων ξυλάνθρακος ἢ χονδρᾶς ἄμμου πλυνομένων προηγουμένως καλῶς. Ταῦτα εἰσαγόμενα κατὰ μικρὰς ποσότητας εἰς τὴν φιάλην μεθ' ἱκανῆς ποσότητος ψυχροῦ ὕδατος καὶ ἀνακινούμενα καλῶς καθαρίζουσιν αὐτὴν ἐπαρκῶς. Μετὰ τοῦτο ἡ φιάλη ἐκπλύνεται κατ' ἐπανάληψιν διὰ καθαροῦ ψυχροῦ ὕδατος καὶ εἰδικῆς μικρᾶς ψήκτρας (βούρτσας).

Λί μὴ φέρουσαι ἑναπόθεμα φιάλαι δύνανται νὰ πλυθῶσι καλῶς διὰ πριονισμάτων ξύλου ἢ διὰ πιτύρων. Πρὸς τοῦτο εἰσάγομεν εἰς τὴν φιάλην δράκα πιτύρων ἢ πριονισμάτων, προσθέτομεν ἀνάλογον θερμόν (καὶ οὐχὶ ψυχρόν) ὕδωρ καὶ ἀνακινούμεν αὐτὴν ἰσχυρῶς. Ἐπί τέλους ἐκπλύνομεν κατ' ἐπανάληψιν διὰ ψυχροῦ ὕδατος.

Πρὸ τῆς δι' οἰουδήποτε τῶν ἀνωτέρω μέσων πλύσεως αἱ φιάλαι δεόν νὰ πληρῶνται διὰ καθαροῦ ὕδατος καὶ νὰ μένωσι πεπληρωμέναι ἐπὶ 24 ὥρας. Μετὰ δὲ τὴν πλύσιν στραγγίζονται καὶ διατίθενται εἰς κατάλληλον τόπον ἀνεστραμμέναι ἐπὶ 24 ὥρας.

Οὐχὶ σπανίως ἐντός τῶν μεταχειρισμένων φιαλῶν μένουσι φελλοί, οἵτινες πρὸ τῆς πλύσεως δεόν νὰ ἐξάγωνται. Ἡ ἀφαίρεσις αὐτῶν γίνεται δι' εἰδικῶν ἀλλ' ἀπλουστᾶτων καὶ ἐφθηνῶν φελλαγρῶν, πωλουμένων εἰς πάντα τὰ καταστήματα σιδηρικῶν. Ἀλλ' ἐν ἑλλείψει τοῦ ὄργάνου τούτου δύναται εὐχερῶς νὰ ἐξαχθῇ ὁ ἐν τῇ φιάλῃ φελλός διὰ τεμαχίου σπάγγου. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον διπλώνομεν τὸν σπάγγον καὶ εἰσάγομεν μέρος αὐτοῦ εἰς τὴν φιάλην ἢ ἀκολουθῶς ἀναστρέφομεν κατὰ τὴν ἀναστροφὴν αὐτῆς ὁ φελλός πίπτει παρὰ τὴν ἐσωτερικὴν ὀπὴν τοῦ λαιμοῦ τῆς φιάλης· τότε σύρομεν ἰσχυρῶς τὸν σπάγγον, οὕτως τὸ διπλωμένον μέρος συλλαμβάνει καὶ συμπαρασύρει πρὸς τὰ ἔξω τὸν φελλόν.

ΠΕΡΙ ΜΥΔΙΩΝ

Ἐυλόγως οἱ Γάλλοι λέγουσιν ὅτι ἀπὸ μύδι εἶνε τὸ στρεΐδι τοῦ πτωχοῦ· ἀλλὰ τοῦτο δὲν σημαίνει βεβαίως ὅτι τὸ μύδιον δὲν πρέπει νὰ τρώγεται καὶ ὑπὸ τῶν πλουσίων.

Καλῶς παρασκευαζόμενα, ὡς πρέπει μαγειρευόμενα καὶ συνοδευόμενα μὲ σάλτσαν οὐχὶ πολὺ πυκνὴν, τὰ μύδια συνιστῶσι φαγητὸν ἐκλεκτὸν, λίαν ἐκτιμώμενον ὑπὸ τῶν γαστριμάργων. Τὸ στρεΐδιον, ὅπερ τρώγεται ὡρὸν, εἶνε καλὸν καὶ ἐκλεκτὸν προκαταρκτικὸν ἔδεσμα ἀνοίγον τὴν ὄρεξιν, ἐξ ἐναντίας δὲ τὸ μύδιον ἀποτελεῖ οὐσιαστικὴν τροφήν, καθότι, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἐρευνῶν τοῦ χημικοῦ Παϋέν, περιέχει 12 τοῖς % ἄζωτούχου οὐσίας καὶ 4 τοῖς % ἀνόργανα ἄλατα.

Τὸ μύδιον διακρίνεται εὐκόλως ἐκ τῶν μελανῶν, λεπτῶν, ὠοειδῶν, ἐπιμήκων ὀστράκων του, ἅτινα εἰς τὸ σημεῖον τῆ συνόδου αὐτὰ στεροῦνται τῶν εἰς ἄλλα ὀστρακα ἀπαντωμένων ὀδοντοειδῶν ἐξοχῶν. Προσκολλᾶται δὲ εἰς τοὺς λίθους καὶ τὰ ἄλλα ἐν τῷ ὕδατι σώματα διὰ νημάτων μεταξωδῶν, ἅτινα ἀναπτύσσονται ἀπὸ τῆς βάσεως αὐτοῦ καὶ ἀποτελοῦσι τὴν καλουμένην βύσσορ.

Τρία εἶδη μυδίων διακρίνονται: Τὸ τῶν γλυκέων ὕδάτων, ἢ μαργαριτοφόρον, ὅπερ ἀπαντᾶται ἀφθόνως εἰς τὰς ἀμμώδεις καίτας τῶν ποταμῶν, τὸ λιθοδόμον ἢ λιθοφόρον μύδιον, ὅπερ εὐρίσκεται εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Μεσογείου καὶ εἶνε περιζήτητον ὡς ἐκλεκτὸν ἔδεσμα, καὶ τὸ κοινὸν μύδιον, τὸ ἀπαντώμενον ἀφθόνως ἰδίως εἰς τὰς ἀκτὰς τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ.

Ἡ χρῆσις τοῦ μυδίου ὡς τροφῆς ἀνέρχεται μέχρι τῆς ἀπωτάτης ἀρχαιότητος, καθότι εὐρέθησαν τὰ ὀστρακα αὐτοῦ εἰς μέρη ὅπου ὁ προϊστορικὸς ἄνθρωπος ἐγκατέλειπε τὰ ὑπολείμματα τῶν δείπνων του.

Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησι, τῆς ἐποχῆς τῆς ἀκμῆς τῶν Ἀθηναίων, μεγάλη κατανάλωσις μυδίων ἐγίνετο, ἐξετιμῶντο δὲ ὅλως ἰδιαιτέρως τὰ προερχόμενα ἐξ Ἐφέσου, ἅτινα ἐθεωροῦντο ὡς ἐκλεκτότατα.

Οι Ῥωμαῖοι ἐξετίμων ὡσαύτως τὰ μύδια. Ὁ Μαρσιάλ λέγει ὅτι παρτίθεντο, μαγειρευμένα ἢ ὠμά, ἐπὶ τῶν κομπωδέστατα διεσκευασμένων τραπεζῶν. Ὁ Πλίνιος, ὁ Διοσκορίδης, κλπ., ὁμιλοῦσιν ὁμοίως περὶ τῶν ὀστράκων τούτων καὶ ἐγκωμιάζουσι πρὸ πάντων τὰ μύδια τοῦ Πόντου.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς Ἀναγεννήσεως, φαίνεται ὅτι τὸ μύδιον δὲν ἐτιμᾶτο πολὺ· οἱ φυσιολόγοι Βελῶν καὶ Ῥονδελὲ οὔτε κἀν ὁμιλοῦσι περὶ αὐτοῦ ὡς ἐδωδήμου, ὁ δὲ Κίνκεραὶν λέγει ὅτι δὲν ἐτόλμων καὶ νὰ παραθέσωσι μύδια αἰεὶ ἐντιμον τράπεζαν.

Ἐκτοτε ἡ προκατάληψις αὕτη ἐξέλιπε, σήμερον δὲ, ἂν καὶ τὸ μύδιον δὲν θεωρεῖται ὡς εὐπεπτον τρόφιμον διὰ τοὺς ἀδυνατοὺς στομάχους, οὐχ ἦντον εἶνε ἀντικείμενον σημαντικοῦ ἐμπορίου.

Ἐν Γαλλίᾳ τὸ μύδιον πολλαπλασιάζεται ἢ, ὡς λέγεται, καλλιεργεῖται ἀπὸ παλαιότητος ἐποχῆς εἰς τὸν ὄρμον τοῦ Aiguillon, παρὰ τὴν Rochelle. Ἡ καλλιέργεια αὕτη ἀνεπτύχθη ἐκεῖ εἰσαχθεῖσα τῷ 1305 ὑπὸ τινος Ἰρλανδοῦ ἀλιέως ὀνόματι Οὐάλτωνος, ὅστις εὔρε τοὺς κανόνας τῆς καλλιέργειας ταύτης ὅλως τυχαίως, θηρεύων θαλάσσια πτηνά.

Πρὸς τοῦτο, μετεχειρίζετο μέγα δίκτυον, ὅπερ προσέδενεν εἰς τινὰ ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐκ πασσάλων ἐμπεπηγμένων εἰς τὴν θάλασσαν· δὲν ἐβράδυνε δὲ νὰ παρατηρήσῃ ὅτι τὰ μύδια ἤρχοντο καὶ προσκολλῶντο ἐπὶ τῶν πασσάλων τούτων καὶ ὅτι ἐπολλαπλασιάζοντο καὶ ἀνεπτύσσοντο ἐπ' αὐτῶν πολὺ.

Οὕτω ἡ μυδιотροφία ἐφευρέθη, καὶ σήμερον ἀποτελεῖ μίαν τῶν παραγωγικωτέρων καλλιέργειῶν τῶν θαλασσίων εἰδῶν τοῦ Aiguillon.

Ἐντούτοις τὸ μύδιον εἰς τινὰς στομάχους προξενεῖ πεπτικὰς διαταράξεις, ὧν τὰ συμπτώματα, κατὰ τὰς παρατηρήσεις τοῦ ἱατροῦ Sauvage, εἶνε ναυτίασις, αἰφνίδιος ἐγκεφαλικὸς κατάρρους, δακρυρροία, αἰσθησις ὀδυνηρὰ περισπύξεως τοῦ λαιμοῦ, φλογερὰ δίψα, πονοκέφαλος, δύσπνοια, ἀγωνία, ἐντάσεις τῶν μελῶν, διαρρήξεις τῆς ἐπιδερμίδος.

Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ συμπτώματα δηλητηριάσεως εἰσὶν

ἐλαφρὰ καὶ συνίστανται εἰς κνισμῶδη ἐξανθήματα, διατάραξιν τῶν πεπτικῶν ὀργάνων, ἐλαφρὸν ἀποπνιγμὸν καὶ νευρικὴν διατάραξιν. Τὸ ἀπαίσιον τέρμα εἶνε εὐτυχῶς σπάνιον, ἀποτελεῖ ἐξαιρέσιν, πρὸ πάντων. ἂν χορηγηθῶσιν ἐγκαίρως τὰ κατάλληλα φάρμακα, ὅτε δὲν μένει εἰμὴ ἐλαφρὰ διάρρηξις τοῦ δέρματος καὶ αἰμωδίασις.

Τὰ ἀντιφάρμακα εἶνε· κατ' ἀρχὰς μὲν ἡ χρῆσις ἐμετικοῦ, εἶτα δὲ λήψις αἰθέρος, ρουμιλοῦ καὶ γάλακτος· ἐπιτυχάνουσι δὲ ταῦτα σχεδὸν πάντοτε.

Ἡ ἀληθὴς αἰτία τῶν δυσχερῶν τούτων συμπτωμάτων δὲν εἶνε εἰσέτι λίαν γνωστὴ· ὑπετέθησαν πολλὰ, τὸ ὅποια ἀδύνατον ν' ἀπαριθμήσωμεν πάντα· ἀναφέρομεν ἐν τούτοις τὴν γνώμην τοῦ ἱατροῦ Α. Βόλφ, ὅστις φρονεῖ ὅτι ἡ αἰτία τῆς δηλητηριάσεως ὀφείλεται εἰς τὸν ἐν τῷ ἥπατι τοῦ μυδίου, ἐνεκα ἐσθνεύσεως, σχηματισμὸν ἀλκαλοειδοῦς τινος οὐσίας τοξικωτάτης, τῆς μυτηλοτοξίνης.

Ὁ κ. Ὄζὲν φρονεῖ ὅτι ἡ αἰτία εἶνε ἀλλοίωσις τις, ἣν τὰ μύδια ὑφίστανται συνεπεὶ λίαν μακρᾶς διαμονῆς ἐκτὸς τοῦ στοιχείου των, τοῦ ὕδατος.

Αἱ δύο αὗται γνώμαι δύνανται νὰ συμβιβασθῶσι καλῶς, καθότι εἶνε παρατηρήσεως ἄξιον ὅτι οὐδέποτε συμβαίνει δυσχερῆσιν τι ἐκεῖ ἔνθα τὸ μύδιον ἀλιεύεται, ἢ καλλιεργεῖται· τὰ νεωστὶ ἀλιευόμενα μύδια οὐδέποτε προξενοῦσι δηλητηρίασιν.

Λοιπὸν, μὴ τρώγῃτε μύδια ἂν δὲν ἦνε νεωπότατα καὶ ἀπορίπτειτέ ὅσα παρουσιάζουσι εἴπω καὶ τὸ ἐλάχιστον ἔχνος ἀλλοιώσεως εἰς τὴν ὄρασιν ἢ τὴν ὄσφρησιν. Πρὸς τούτοις, τρώγῃτε πάντοτε τοιαῦτα μετὰ μετριότητος, διότι οὐδενὸς πρέπει νὰ ποιῶμεθα κατὰ χρῆσιν.

ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΒΟΤΑΝΙΚΗ

(Βλέπε προηγούμενον τεύχος σελ. 186).

Αι επικρατούσαι ουσίαι.

Πάντα τὰ φυτὰ δὲν ἔχουσι τὰς αὐτὰς ἀπαιτήσεις. Τινὲς τούτων ἀπορροφῶσι πολὺ κάλι, ἄλλα ἀπαιτοῦσι πλεονέτερον φωσφορικὸν ὀξύ, ἄλλα δὲ πάλιν προτιμῶσι τὸ ἄζωτον ἢ τὴν ἄσβεστον. Τούτου ἕνεκα *ἐπικρατοῦσα* ἐκάστου φυτοῦ ἐκλήθη ἡ οὐσία ἢ ὑπ' αὐτοῦ κατὰ προτίμησιν λαμβανομένη ἐκ τοῦ ἐδάφους.

Ἐκ πολλῶν γενομένων ἀναλύσεων καὶ παρατηρήσεων ἐβιβαιώθη ὅτι ἐπικρατεῖ εἰς μὲν τὰ δημητριακὰ καὶ τὰ γεώμηλα τὸ ἄζωτον, εἰς δὲ τὰ τεύτλα τὸ φωσφορικὸν ὀξύ, εἰς δὲ τὰ ὄσπριοειδῆ τὸ κάλι. Ἀφ' ἑτέρου ἐγνώσθη ὅτι ἡ κασταλέα, ἡ φελλόδρυς, ἡ παραθαλασσία πεύκη (*Pinus maritima*), ἡ μοσχοελάτη (*Pinus Laricio*), ἀπεχθάνονται τὰ ἄσβεστοῦχα ἰδάφη, εἰς τὰ ὅποια ἀπ' ἑναντίας εὐδοκιμεῖ ἡ ὄνη ἢ σορβία (σορβιά) καὶ ἡ κοινὴ παρ' ἡμῶν πεύκη (*Pinus halepensis*).

2) *Κίνησις τοῦ ὕδατος ἐν τοῖς φυτοῖς καὶ ἀφίδρωσις.* Αἱ ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἀπορροφώμεναι ὑπὸ τῶν φυτῶν οὐσίαι φέρονται πρὸς τὰ ἐναέρια ἄκρα αὐτῶν διὰ ρεύματος ὕδατος προκαλουμένου κυρίως ὑπὸ τῆς ἀδήλου ἐξατμίσεως ἢ διαπνοῆς, τῆς τελουμένης ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῶν φύλλων καὶ τῶν ἄλλων ἐναερίων φυτικῶν ὀργάνων. Ἡ ἐξατμίσις αὕτη ἐκλήθη ἀφίδρωσις.

3) *Ἀναπνοή.* Ἄλλοτε παρεδέχοντο ὅτι τὰ φυτὰ δὲν ἀναπνεύουσι καθ' ὃν τρόπον καὶ τὰ ζῶα, δηλαδή ἐπρέσβευον ὅτι ταῦτα λαμβάνουσιν ἐκ τῆς ἀτμοσφαιρας ὀξυγόνον καὶ ἐκπέμπουσιν ἀνθρακικὸν ὀξύ μόνον τὴν νύκτα, ἐνῶ τὴν ἡμέραν καταναλίσκουσιν ἀνθρακικὸν ὀξύ καὶ ἀποδίδουσιν ὀξυγόνον. Ἐν τούτοις ἀκριβέστεραι παρατηρήσεις καὶ πειράματα ἀπέδειξαν ὅτι ἡ ἀναπνοὴ τῶν φυτῶν εἶνε διαρκῆς καὶ ὁμοία πρὸς τὴν τῶν ζῶων,

τελεῖται δὲ τὴν τε ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα, καὶ συνίσταται εἰς τὴν ἀπορρόφησιν ὀξυγόνου καὶ τὴν ἀπόδοσιν ἀνθρακικοῦ ὀξέος.

Ὁ ἀνθραξ ὁ χρησιμεύων πρὸς παραγωγὴν τοῦ ἐκπεμπομένου ἀνθρακικοῦ ὀξέος λαμβάνεται ἐκ τοῦ σώματος αὐτοῦ τοῦ φυτοῦ. Ὡστε διὰ τῆς ἀναπνοῆς τοῦτο ἐλαττοῦται κατὰ βάρος, συγχρόνως ὁμῶς αὐξάνεται ἡ θερμοκρασία αὐτοῦ, διότι ἡ πρὸς σχηματισμὸν τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξέος ἐν τῷ φυτῷ λαμβάνουσα χώραν ὀξειδώσις παράγει θερμότητα.

Ἐντούτοις, ὡς εἴπομεν προκειμένου περὶ θρέψεως, τῇ ἐπιδράσει τοῦ φωτός, τὰ φυτὰ ἀπορροφῶσιν ἐκ τῆς ἀτμοσφαιρας καὶ ἀνθρακικὸν ὀξύ, ἐκπέμποντα ὀξυγόνον καὶ αὐξάνοντα κατὰ βάρος.

Ἄλλ' αἱ δύο αὗται λειτουργίαι τῶν φυτῶν, ἤτοι ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ ἀπορρόφησις ὀξυγόνου καὶ ἡ ἀπόδοσις ἀνθρακικοῦ ὀξέος καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ ἀπορρόφησις τοιοῦτου καὶ ἡ ἀπόδοσις ὀξυγόνου, συμβαίνουσιν ταυτόχρονα τὴν ἡμέραν, διαφέρουσι κατὰ τοῦτο, ὅτι ἡ μὲν ἀπορρόφησις τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξέος εἶνε ἐν γένει μεγαλητέρα (δι' ὃ καὶ τὰ φυτὰ καθ' ὅσον μεγαθύνονται αὐξάνουσι πολὺ κατὰ βάρος) καὶ ἀποτελεῖ μὲγα μέρος τῆς θρέψεως, ἐνῶ ἡ ἀπορρόφησις ὀξυγόνου καὶ ἡ ἀπόδοσις ἀνθρακικοῦ ὀξέος, προερχομένου ἐκ τῆς ὀξειδώσεως, εἶνε μικροτέρα, μιοὶ τὸ ὑλικὸν τοῦ φυτοῦ καὶ ἀποτελεῖ τὴν ἀναπνοὴν αὐτοῦ.

Ἡ ἔλλειψις ὀξυγόνου διὰ τὰ φυτὰ, ὡς καὶ διὰ τὰ ζῶα, ἀποβαίνει θανάσιμος. Φυτὸν τιθέμενον εἰς ἀτμοσφαίραν στερουμένην ὀξυγόνου (λ. χ. εἰς φιάλην περιέχουσαν ἄζωτον μόνον), λαμβάνει τοῦτο ἐκ τῶν ὀξυγονούχων οὐσιῶν, ὡς ἔχει ἐν ἑαυτῷ ἐναποθηκευμένας, ὡς λ. χ. τὸ σάκχαρον ἢ τὸ ἄμυλον, αἵτινες οὕτω μεταβάλλονται εἰς οἰνόπνευμα, τὸ ὅποion διὰ τὰ φυτὰ εἶνε δηλητήριο.

Τὸ φαινόμενον τοῦτο τῆς παραγωγῆς οἰνοπνεύματος ἐν τοῖς ἰστοῖς φυτῶν μὴ καλῶς ἀεριζομένων, καὶ ἔπομένως μὴ καλῶς ἀναπνεδόντων, δὲν εἶνε σπάνιον. Πολλάκις συμβαίνει δι' ἄγνωστον κατὰ τὸ φαινόμενον αἰτίαν, ν' ἀποξηραίνωνται δένδρα φυόμενα εἰς πλακόστρωτον ἔδαφος: ἐὰν ἐξετάσωμεν μετὰ προ-

σοχής τὰς ρίζας αὐτῶν, ἰδίως πρὸ τῆς πλήρους ἀποξηράνσεώς, των, θὰ ἴδωμεν ὅτι αὐταὶ ἀναδίδουσι ὀσμὴν οἴνοπνεύματος σχηματισθέντος ἐν αὐταῖς ἐπαρκοῦς ἀερισμοῦ—διότι παρεκωλύετο ὑπὸ τῶν πλακῶν ἢ ἐλευθέρᾳ ἀναπνοῇ των.—Τοῦτο διδάσκει ὅτι τὰ φυτὰ δὲν πρέπει νὰ φυτεύωνται πολὺ βαθύως (καὶ ἰδίως εἰς φύσει ὑγρὰ ἐδάφη) καὶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ποτίζεται ὑπερμέτρως καὶ νὰ πιέζεται πολὺ καὶ νὰ καλύπτεται διὰ πλακῶν ἢ σανίδων τὸ περὶ τὰς ρίζας των χώμα, ὡς ἐνίοτε γίνεται εἰς τὰς δεινροστοιχίας πόλεων τινῶν. Τὰ σκαψίματα καὶ τὰ σκαλίσματα περίξ τῶν φυτῶν πρὸς τοῖς ἄλλοις ἔχουσι καὶ τὸ μέγα πλεονέκτημα ν' ἀερίζωσι τὰς ρίζας αὐτῶν.

4) Ἀφομοίωσις. Ἡ ἀφομοίωσις εἶνε τὸ φαινόμενον τῆς μετατροπῆς τῶν ἔξωθεν λαμβανομένων ὑπὸ τοῦ φυτοῦ ἀνοργάνων οὐσιῶν (οἶον τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξέος, τῆς ἀμμωνίας) εἰς ὀργανικάς, εἰς ἰστούς.

5) Μετατόπισις. Αἱ ἐκ παντοίων στοιχείων παρασκευαζόμεναι ἐν τῇ φυτῇ ὀργανικαὶ οὐσίαι δὲν συσσωρεύονται εἰς τὰ ὄργανα ἐνθα παρασκευάζονται ἀλλὰ διευθύνονται πρὸς πάντα τὰ μέρη τοῦ φυτοῦ διαλελυμένα. Τὴν μεταφορὰν ταύτην τῶν διαλελυμένων, τῶν χυμῶν οὕτως εἰπεῖν τούτων οὐσιῶν καλοῦμεν μεταβίβασις.

6) Αὐξήσις. Τὰ προϊόντα ταῦτα τῆς ἀφομοίωσεως, τὰ μεταβιβαζόμενα καθ' ὅσον παρασκευάζονται, χρησιμεύουσι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πρὸς αὐξήσιν τοῦ ὄγκου τοῦ φυτοῦ. Ἡ λειτουργία αὕτη, χάρις εἰς τὴν ἔποιον τὰ φυτὰ μεγεθύνονται, καλεῖται αὐξήσις.

7) Ἐναποθήκευσις. Τὸ φυτὸν κατεργάζεται οὐσίαις ὄχι μόνον διὰ τὰς ἐνεσώσας ἀνάγκας του, ἀλλὰ καὶ διὰ μεταγενεστέρας, ἐναποθηκεῖον τροφᾶς ἅς εἰς ὠρισμένας περιόδους τοῦ βίου του χρησιμοποιεῖ. Τοιαῦτα ἐναποθηκευμένα τροφαὶ εἶνε τὸ ἄμυλον, ὅπερ πληροὶ τοὺς κονδύλους τῶν γεωμήλων, τοὺς κόκκους τῶν δημητριακῶν, τὰ γίγαρτα τοῦ μήλου· τὸ ἔλαιον τὸ ὅποιον περιέχουσιν οἱ καρποὶ τῆς ἐλαίας καὶ οἱ σπόροι τῆς

ἐλαιοκράμβης· τὸ σάκχαρον τὸ εὑρισκόμενον εἰς τὴν σαρκώδη ρίζαν τοῦ σακχαροτεύτλου.

Ἐν τοῖς ἀνωτέρω ἐξητάσαμεν τὸν τρόπον καθ' ὃν λειτουργεῖ τὸ φυτὸν ἐν τοῖς ἐπομένοις θὰ ἐξετάσωμεν τὴν κατασκευὴν τῶν ὀργάνων αὐτοῦ, περιγράφοντες τὰ ἀφορῶντα αὐτὰ ἀπὸ τῆς γενέσεως μέχρι τῆς καταστροφῆς των.

ΔΙΑΤΗΡΗΣΙΣ

ΤΗΣ ΒΛΑΣΤΙΚΗΣ ΔΥΝΑΜΕΩΣ ΤΩΝ ΣΠΟΡΩΝ

Ἐν προηγουμένῳ τεύχει (*) εἶδομεν ὅτι τινὲς τοῦλάχιστον σπόροι, εὑρισκόμενοι εἰς ἔδαφος ὅπερ δὲν εἶνε πολὺ ὑγρὸν καὶ εἰς τὸ ὅποιον ὁ ἀήρ δὲν εἰσέρχεται ἐπαρκῶς, διαμένουσιν ἀναλλοίωτοι ἕως ὅτου παρουσιασθῶσιν οἱ κατάλληλοι πρὸς βλάστησιν αὐτῶν ὄροι. Ἀνεφέραμεν δὲ ὅτι εἰς ἀνασκάφας γενομένας πρὸ εἰκοσιπενταετίας εἰς μίαν τῶν πάλαιότερων συνοικιῶν τῶν Παρισίων ἀνεβλάστησεν εἶδος σχολίνου (βούρλου—*Juncus bufonius*), τοῦ ὁποίου οἱ σπόροι προφανῶς ἔμενον τεθαμμένοι πρὸ τοῦ συνοικισμοῦ τοῦ μέρους τούτου, δηλαδή πρὸ χιλίων καὶ ἐπέκεινα ἐτῶν· ὅτι ὅμοιον παράδειγμα ἐβεβαίωσεν ὁ κ. Χελδράιχ, ὅστις εἶδεν ἀναπτυσσόμενα ἐν Λαυρίῳ, εἰς χώρον ὅθεν μετετοπίσθη σῶρος σκωριῶν, δύο φυτὰ (*Glaucium Serpioidii* καὶ *Silene Juvonalis*), μὴ ἀπαντώμενα εἰς τὴν περιφέρειαν ἐκείνην ἢν οἱ σπόροι ἔμενον βεβαίως τεθαμμένοι ὑπὸ τὰς σκωρίας ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ὑπὸ τῶν ἀρχαίων Ἀθηναίων καμινύσεως τῶν ἀργυρούχων ὄρυκτῶν τοῦ Λαυρίου· ὅτι ἐβλάστησαν κόκκοι σίτου διατηρηθέντες εἰς σιρὸν (λάκκον πρὸς διατήρησιν γεννημάτων) Ῥωμαϊκῶν ἐπὶ 1500 τουλάχιστον ἔτη, καὶ κόκκοι φασηόλου ληφθέντες ἐκ τῆς συλλογῆς τοῦ Τουρνεφορτίου, συλλεχθέντες δὲ πρὸ ἐνὸς περίπου αἰῶνος τέλος ὅτι ἡ-

(*) Ἴδε ἡ Ἑλληνικὴ Γεωργία ε. ε. σελ. 73 καὶ 74.

μαίς ἐπετύχομεν τὴν βλάστησιν σπόρων τῆς σφαιροκάρπου εὐκαλύπτου διατηρήσαντες αὐτοὺς ἐπὶ δέκα ὅλα ἔτη ἐντὸς στεγνοῦ καὶ καλῶς πωμψισμένου φιαλιδίου ἐξ ὑάλου χρώματος βαθέως κυανοῦ.

Περὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἀναγινώσκομεν ἐν τινι τῶν τελευταίων φύλλων τῶν λοχιδίων «Καιρῶν» (τῆς 26 παρελθόντος Μαρτίου) τὸ ἀκόλουθον ἄξιον σημειώσεως παράδειγμα.

«Οἱ γεωργοὶ γινώσκουσι καλῶς ὅτι οἱ σπόροι τῶν φυτῶν, καὶ ἰδίως τῶν ἀγρίων ἐτησίων χόρτων, δύνανται νὰ διατηρησῶσιν ἐπὶ πολὺν χρόνον τὴν βλαστικὴν αὐτῶν δυναμιν. Μία τῶν ἀννιρρήσεων κατὰ τῆς βαθείας ἀρώσεως, εἰς τὰ ἀραιὰ ἰδίως ἐδάφη, εἶνε ὅτι διὰ ταύτης διευκολύνεται ἡ ἀναβλάστησις παρασίτων χόρτων. Μέχρι πόσου ὁμῶς χρόνου τεθαμμένοι σπόροι δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὴν ζωτικότητά αὐτῶν δὲν εἶνε βεβαίως γνωστόν· ἐν τούτοις ἄξιαι σημειώσεως εἶνε οἱ ἀκόλουθοι μετὰ προσοχῆς γενόμεναι παρατηρήσεις ἃς ἐπέστειλεν ἡμῖν ὁ κ. S. James A. Salter, F. R. S., ἐκ Basingfield, παρὰ τὴν Basingstake.

«Πρὸ εἰκοσαετίας ἠγόρασα τὸ κτήμα τοῦτο (Basingfield), μέγα μέρος τοῦ ὁποίου τότε συνέκειτο ἐξ ἐκλεκτῶν καλλιεργούμενων αἰτοφόρων γαιῶν, ἀλλ' αἱ ὁποῖαι ἔβριθον παρασίτων χόρτων καὶ ἰδίως σιναπίου, (*Sinapis arvensis*), παπαρούνας (*Papaver Rhoeas*) καὶ καπνιαῖς (*Fumaria officinalis*)—καὶ τῶν τριῶν ἐτησίων φυτῶν. Τὸ φθινοπωρὸν τοῦ 1870 μετέτρεψα τοὺς ἀγροὺς τούτους εἰς βοσκησίμους γαίαις καταρτίσας διὰ καταλλήλου σπορᾶς διαρκῆ λειμῶνα, ὃν διετήρησα μέχρι σήμερον. Ἐκτοτε κατ' ἔτος τὴν πρώτην συγκομιδὴν τοῦ χόρτου λαμβάνω θερίζων αὐτό, τὴν δὲ δευτέραν χρησιμοποιοῦ βόσκων ἐπὶ τόπου πρόβατα. Ἐνίοτε ἐπιπέσσω τὸν λειμῶνα μὲ χημικὸν λίπασμα. Οὐδὲν δὲ ἐκ τῶν ἀνωτέρω μνημονευθέντων τριῶν χόρτων, ἐμφανίζεται ποτε ἐπὶ τοῦ λειμῶνος, ἐκτὸς ἂν τὸ ἔδαφος ἀναστραφῆ, ὅτε, εὐθὺς ὡς τὸ ἀπὸ βῆθους 15-20 ἑκατοστῶν τοῦ μέτρου ἐξαγόμενον χῶμα ὑποστῆ τὴν ἐπίδρασιν τῆς ἀτμοσφαιρας καὶ τοῦ φωτός, ἀναδίδει ἀφθόνως καὶ τὰ τρία

ταῦτα φυτὰ, καὶ ἰδίως τὴν παπαρούναν καὶ τὸ σινάπιον. Τοῦτο συνέβη καταφανέστατα ἰδίως κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος· οἱ σπόροι τῶν ἀγρίων τούτων χόρτων ἔμενον προφανῶς τεθαμμένοι πρὸ 23 ἔτων, ἀλλ' εἰς βάθος ἐνθα δὲν ἠδύναντο νὰ ζωογονηθῶσιν, ἂν καὶ διετήρουν τὴν βλαστικὴν αὐτῶν δύναμιν, ὡς ἐβεβαιώθη δι' ἐπανειλημμένων παρατηρήσεων. Οὕτω πρὸ ὀκταετίας, μετὰ ἰσχυρὸν παγετόν, ὅτε οἱ πόλοι εἶχον διαλυθῆ τὸ δὲ ἔδαφος ἦτο κάθυγρον, ἐδέησε νὰ διέλθῃ διὰ τοῦ λειμῶνος κάρρον βαρέως φορτωμένον· οἱ τροχοὶ τοῦ λοιπὸν διασχίζοντες τὸ ἔδαφος ἐβυθίζοντο καὶ ἔφερον εἰς τὴν ἐπιφάνειαν χῶμα ἐκ τοῦ ὑπεδάφους. Τὴν ἐπομένην ἀνοιξιν εἰς τὰ οὕτω χραχθέντα ἐπὶ τοῦ λειμῶνος ἴχνη τοῦ διελθόντος κάρρου ἀνεφάνη πληθὺς σιναπίων, εὐθὺς δὲ ὡς ταῦτα ἤνθησαν τὰ ἴχνη τοῦ κάρρου παρουσιάσθησαν ὡς δύο παράλληλοι κίτριναι ταινίαι ἀκολουθοῦσαι τὴν ἀκανόνιστον διεύθυνσιν ἣν τὸ διελθὸν διὰ τοῦ λειμῶνος κάρρον ἔλαβε. Τὸ δὲ περιεργότερον εἶνε ὅτι ἐφ' ἅπαντος τοῦ ἄλλου μέρους τοῦ λειμῶνος οὐδὲν τοιοῦτο φυτὸν ἀνεπτύχθη. Ἀναμφισβητήτως οἱ σπόροι τοῦ φυτοῦ, τοῦ διὰ τῶν ὠχρῶν ἀνθέων του σχηματίσαντος τὰς δύο ὠραίας κίτρινους γραμμάς, εὗρισκοντο τεθαμμένοι ὑπὸ τὸ ἔδαφος ἐπὶ δεκαπέντε ὅλα ἔτη».

ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΟΙΝΟΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΑΡΟΥ

Ἡ Πάρος παράγει 1 1/2 περίπου ἑκατομμύριον ὀκάδας οἴνου, ἐξάγει δὲ περὶ τὸ ἑκατομμύριον, καταναλισκόμενον ἰδίως εἰς Πειραιᾶ, Σύρον καὶ Κωνσταντινούπολιν. Ἡ ἐπικρατοῦσα ἀμπελος λέγεται *μανδηλαριά*, εἶνε δὲ μελάνοστάφυλος ποικιλία.

Ἡ καλλιέργεια αὐτῆς γίνεται ὡς ἐξῆς: Τὸ στρέμμα περιλαμβάνει περὶ τὰ 350 κλήματα καὶ ἐπικρατεῖ ἡ στρωτὴ κλάδεις αὐτῶν. Τὸν Νοέμβριον μῆνα γίνεται ἡ *λάκκα* (ξελάκωμα), ταυτοχρόνως δὲ ἡ τὸν Δεκέμβριον ἡ *πάστρα* (κάθαρος).

τὸν Φεβρουάριον ἢ Μάρτιον ἢ κλάδα (κλάδος), μεθ' ἧν ἐκτελείται τὸ διὰ τοῦ ἐγχωρίου ἐρότρου ζευγάρωμα ὅπερ κατὰ Μάρτιον ἀκολουθεῖ τὸ ξελάκκισμα τοῦ περὶ τὰ κλήματα συγκεντρωθέντος διὰ τοῦ ζευγαρώματος χώματος. Τέλος τὸν Ἀπρίλιον γίνεται ἡ σκαφή.

Ὁ πρυγητὸς ἀρχεται περὶ τὰς ἀρχὰς Σεπτεμβρίου. Αἰσταφυλαὶ ἀποκόπτονται καὶ ἀποτίθενται ἐπὶ τῆς γῆς παρ' αὐτὰς τὰς ἀμπέλους ἀπὸ τῶν ὀπείων ἀφαιροῦνται· μετὰ ὀκτῶ δὲ ἡμέρας συλλέγονται καὶ φέρονται εἰς τὸν ληνὸν (ὅστις, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, εὑρίσκειται εἰς τὸ ὑπαιθρον) ἐνθα μένουσιν ἐπὶ δύο ἡμέρας μεθ' ἧς πατοῦνται. Μετὰ τοῦτο ἐκπιέζονται δι' ἐναποθέσεως μεγάλων πετρῶν καὶ λαμβάνεται οὕτω τὸ πρῶτον γλεῦκος.

Ἀκολουθῶς τὰ στέμφυλα (στρόφυλα) ξεπετρώνονται, ἀφαιροῦνται δηλαδὴ αἱ ἐπ' αὐτῶν πέτραι καὶ μωσχεύονται διὰ προσθήκης ὕδατος κατ' ἀναλογίαν 25 — 30 % τοῦ ληθθέντος γλεῦκος. Μετὰ 24 ὥρας τὰ στέμφυλα ταῦτα πατοῦνται ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ὑπὸ ἐργάτου, τὸ δὲ οὕτω ἐξαγόμενον δεύτερον γλεῦκος λέγεται ἄγιασμα. Τοῦτο διανέμεται εἰς τὰ δεχθέντα τὸ πρῶτον γλεῦκος βυτία. Οὕτω κατασκευάζεται οἶνος βαθέως μέλας, γλυκὺς καὶ ἐντόνως στρυφνός, ὅστις ἀρχεται ἐξοδεύμενος ἀπὸ τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου.

Περὶ τὰς 250,000 ὀκάδας παρομοίου οἴνου ἐξάγει καὶ ἡ Μύκονος.

Ἐν Πάρῳ καὶ Μυκόνῳ οὐδέποτε σχεδὸν γίνεται χρῆσις τοῦ θαίου, τοῦτο δὲ ἔνεκα τῆς ξηρότητος τοῦ κλίματος καὶ τῆς στρωτῆς κλαδεύσεως τῆς γενικῶς ἐφαρμοζομένης πρὸς πρόληψιν τῆς θραύσεως τῶν βλαστῶν ὑπὸ τῶν κατὰ τὴν ἀνοιξιν πνεόντων σφοδρῶν βορειοανατολικῶν ἀνέμων (μελτερίων).

Συχνὰ ἐνοσκήπτει καὶ προξενεῖ σπουδαίας ζημίας ὁ τέττιξ, πρὸς καταστροφὴν τοῦ γόνου τοῦ ὀπείου σπείρουσιν εἰς τοὺς ἀμπελώνας μετὰ τὴν ἐμφάνισιν αὐτοῦ σίτον ἢ κριθήν.

Ὁ μέσος ὅρος τῆς κατὰ στρέμμα παραγωγῆς εἶνε δέκα βαρέλαι (500 ὀκάδες).

ΔΙΑΦΟΡΑ

— Ἡ οἰνικὴ κρίσις ἐν Γαλλίᾳ. Ὁ σύνδεσμός τῶν οἰνεμπόρων τῆς Ναρβόνης ὑπέβαλε πρὸς τὸ γαλλικὸν ὑπουργεῖον ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ἐκθέσεων περὶ τῆς δυσαρέστου καταστάσεως εἰς ἣν εὑρίσκειται τὸ ἐμπόριον τῶν οἴνων ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ τῆς Γαλλίας. Ἐκ τῆς ἐκθέσεως ταύτης μεταφερόμεν τὰς κατωτέρω παρατηρήσεις, αἵτινες δυνατὸν ἐπωφελῶς ν' ἀναγνωσθῶσιν ὑπὸ τῶν ἡμετέρων σταφιδοπαραγωγῶν. «Δὲν πρέπει νὰ τὸ ἀποκρύψωμεν, λέγει ἡ ἐκθεσις, τὸ μέλλον τῆς ἀμπελοουργίας δὲν εἶνε ὀλιγώτερον τοῦ παρόντος ἀνησυχητικόν· προσεγγίζομεν εἰς τὸ καταστρεπτικὸν σημεῖον τῆς ὑπερμέτρου παραγωγῆς. Ἡ ἀμπελοουργία δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ εὐρῆ τὴν σωτηρίαν τῆς εἰμῆ ἂν κατορθώσῃ νὰ ἀνακτήσῃ τοὺς καταναλωτὰς οὓς ἀπώλεσα· βελτιοῦσα τὴν ποιότητα τοῦ προϊόντος αὐτῆς θὰ ἐπιτύχῃ τὴν κατανάλωσιν ἣν εἶχεν ἄλλοτε. Θὰ ἐπιτευχθῇ δὲ ἡ βελτιωσις τῆς ποιότητος διὰ τῶν μέσων ἅτινα ζητοῦμεν (αὐξήσιν δασμῶν ἐπὶ τῶν οἴνων καὶ σταφιδῶν καὶ καταδίωξιν τῆς νοθείας). Ἀλλὰ τὸ κύριον ἔργον ἐναπόκειται εἰς τοὺς οἰνοπαραγωγούς· αὐτοὶ ὀφείλουσι διὰ τῆς βελτιώσεως τῆς ποιότητος τῶν προϊόντων των νὰ προσελκύσωσιν εἰς ἑαυτοὺς τὸ ρεῦμα τῶν καταναλωτῶν, παρέχοντες αὐτοῖς ἐμπόρευμα ἀνταποκρινόμενον εἰς τὰς ὀρέξεις καὶ τὰς ἀπαιτήσεις αὐτῶν. Ὁ παραγωγὸς θὰ ἴδῃ τὸ προϊόν αὐτοῦ περιφρονούμενον, ἂν δὲν ἐνδώσῃ εἰς τὰς ἐπιθυμίας καὶ μάλιστα εἰς τὰς ἰδιοτροπίας τοῦ καταναλωτοῦ, ὅστις εἶνε ὁ ἀπόλυτος κύριος. Πολλοὶ ἀμπελοουργοὶ δὲν φαίνονται κατενοήσαντες τὴν ἀλήθειαν ταύτην. Σήμερον ἐφυτεύθησαν ἀμπελοὶ εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Γαλλίας, καὶ εἰς ἐκεῖνα ἔτι, εἰς τὰ ὁποῖα ἄλλοτε ἦσαν ὀχρῶν ἀγνωστοί. Ἐν τῷ ἀγῶνι ὅστις ἔνεκα τῆς ὑπερμέτρου παραγωγῆς θὰ συναφθῇ μεταξὺ τῶν ἀμπελοκτημόνων, ὅσοι τούτων διὰ τῆς ποιότητος τοῦ οἴνου των εὐχεριστήσωσι περισσότερον τὰς ὀρέξεις τῶν καταναλωτῶν, αὐτοὶ μόνοι θὰ ἐξοδεύσωσι τὰ προϊόντα των· οἱ ἄλλοι εἰς μάτην θὰ

συγκαλώσι συλλαλητήρια, θά ποιῶσι προτάσεις κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον ἐπαναστατικῶς· οὐδέποτε θά κατορθώσωσι νὰ ἀγορᾶσιν ὁ καταναλωτῆς ἐμπόρευμά μὴ ἀρέσκον εἰς αὐτόν, καὶ οὐδεὶς νόμος ὑπάρχει δυνάμενος νὰ καταναγκάσῃ αὐτόν εἰς τοῦτο».— Ἐάν ἀντὶ τῶν εἰς τὰ ἀνωτέρω ἀναφερομένων λέξεων Γαλλία καὶ οἶνος ἀναγράψωμεν Ἑλλάς καὶ σταφίς, νομίζω ὅτι αἱ εἰς τὴν περικοπὴν ταύτην διαλαμβάνόμεναι γινῶμαι δικαίως θ' ἀπηυθύνοντο πρὸς πλείστους τῶν ἡμετέρων σταφιδοπαραγωγῶν.

— Ἡ σταφίς ἐν Αὐστραλία. Κατ' ἀνταπόκρισιν τῆς α' Ἐφημερίδος τῶν συζητήσεων ἐξ Αὐστραλίας αἱ σημεριναὶ τιμαὶ εἰς τὴν χώραν ταύτην κυμαίνονται ὡς ἑξῆς: Διὰ πωλήσεις 100—500 κιβωτίων καλῶ ἐπαρχιακῶ ἢ Πατρῶν προϊόντος πρὸς 3 $\frac{1}{8}$ —3 $\frac{1}{4}$ πένας κατ' ἀγγλικὴν λίτραν (*) παραδοτέου εἰς ἀνάλωσιν, συμπεριλαμβανομένου ἐννοεῖται τοῦ δασμοῦ ἐκ 2 πένων. Τὸ πρὸς τοὺς παντοπῶλας πωλούμενον εἰς ποσότητας 1—5 κιβωτίων τιμᾶται πρὸς 3 $\frac{1}{2}$ ἕως 3 $\frac{3}{4}$ πένας κατὰ λίτραν. Οἱ δὲ παντοπῶλαι πωλοῦσι λιανικῶς πρὸς 4 $\frac{1}{2}$ —5 πένας κατὰ λίτραν. Ἡ αὐστραλιακὴ ἀγορὰ ὡς ἐκ τοῦ μικροῦ πληθυσμοῦ τῆς δὲν δύναται νὰ καταστῇ σπουδαῖος παράγων καταναλώσεως τῆς ὑπερπλεοναζούσης ἐφετεινῆς ἢ τῶν μελλουσῶν ἐσοδειῶν. Τὸ μόνον πρὸς ἐπίτευξιν τούτου μέσον θά ἦτο ἡ ἐλάττωσις τοῦ βαρέος ἐκ 2 πένων κατὰ λίτραν δασμοῦ (εἰς τὴν ἀποικίαν τῆς Βικτωρίας κατ' ἐξαιρέσιν ὁ δασμὸς εἶνε 3 πέναι κατὰ λίτραν), τοῦτο δὲ δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ, λέγει ἡ ἀνταπόκρισις, μόνον τῇ ἐνεργείᾳ τῆς ἡμετέρας κυβερνήσεως.

— Ἡ σταφίς ἐν Ρωσία φαίνεται ὅτι χάρις εἰς τὴν ἀφθονίαν τῆς ἤρχισε χρησιμοποιουμένη πρὸς παρασκευὸν οἴνων καὶ οἶνοπνεύματος.

— Ἡ σταφίς ἐν Ρουμανία. Ἐως οὗ τοῦ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν συντάξῃ καὶ ἀποστείλῃ εἰς Ρουμανίαν τὰς ἐκεῖθεν ζητηθείσας ὁδηγίας περὶ κατασκευῆς στα-

φιδίτου, οἱ ζητήσαντες αὐτὰς ἐπρόμηθεύθησαν τὰ ἀναγκαῖα ἔργα καὶ ἐμίσθωσαν εἰδήμονα τεχνήτην· ἐπράκειτο δὲ καὶ νὰ ποιήσωσιν ἐναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῶν. Ἀλλ' ἡ Ρωμανικὴ κυβερνήσις, κατὰ τὴν « Ἀκρόπολιν », δὲν ἐπέτρεψε τὴν κατασκευὴν σταφιδίτου. Ὡστε ἤδη ἀποβαίνει περιττὴ πλέον ἢ μήπω εἰσέτι γενομένη καὶ ἀπὸ πολλοῦ ἀναμενομένη σύνταξις ὁδηγίων πρὸς κατασκευὴν σταφιδίτου, ἐπείγουσα δὲ ἡ συναμολόγησις ἐμπορικῆς συμβάσεως μετὰ τῆς Ρωμανίας, ὅπως ἐπιτρέψῃ ἡ χώρα αὕτη τὴν ἐκ σταφίδος κατασκευὴν οἴνων κτλ.

— Ἐξήχθη κορινθιακὴ σταφίς (μέχρι τῆς 31 Μαρτίου 1894).

	1892—1893		1893—1894	
Διὰ Λονδίνον	38,194	T.	45,854	T.
» Λίβερπουλ	26,142	»	26,003	»
» Διαφ. λιμένας	3,952	»	4,276	»
» Νέαν Ὀρλεάνην	15,861	»	21,651	»
» Καναδᾶ	1,179	»	1,444	»
» Αὐστραλίαν	1,545	»	888	»
» Μασσαλίαν	10,504	»	4,371	»
» Ρουέν	2,415	»	873	»
» Βορδῶ	814	»		»
» Βέλγιον	2,074	»	1,938	»
» Ὀλλανδίαν	9,727	»	17,907	»
» Γερμανίαν	3,337	»	9,719	»
» Αὐστρίαν	2,474	»	4,249	»
» Ρωσίαν	75	»	4,770	»
» Ἄλλα μέρη	81	»	259	»
ἦτοι τὸ ὅλον	118,374	T.	144,202	T.

(Ἐκ τοῦ γραφείου Γ. ΜΩΡΦΥ).

— Εἰσῆγαγον ἡ Γερμανία ἑλληνικοὺς καὶ ἄλλοι οἴνους κατὰ τὰ ἔτη 1880—1891.

Τῷ 1880	ἐκατόλιτρα	368,506	ἔξ ὧν ἑλληνικοὺς	ἐκατόλ.	849
» 1881	»	371,249	»	»	388

(*) Ἡ ἀγγλικὴ λίτρα ἰσοδυναμεῖ πρὸς 142 δράμια.

» 1882	»	421,291	»	»	1,409
» 1883	»	441,618	»	»	1,762
» 1884	»	465,551	»	»	2,652
» 1885	»	482,443	»	»	2,214
» 1886	»	443,337	»	»	3,020
» 1887	»	465,503	»	»	3,128
» 1888	»	525,332	»	»	3,598
» 1889	»	704,765	»	»	6,332
» 1890	»	781,654	»	»	8,790
» 1891	»	724,366	»	»	10,383

Ὡστε κατὰ τὴν ἀπὸ τοῦ 1880—1891 δωδεκαετῆ περίοδον ἢ εἰς Γερμανίαν εἰσαγωγή ἑλληνικῶν οἴνων ἐδωδεκαπλασιάσθη, ἐνῶ ἢ ἐν γένει ἀπὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγωγή οἴνων εἰς τὴν αὐτοκρατορίαν ταύτην ἐδιπλασιάσθη μόνον. Τὸ αὐτὸ εὐάρεστον ἀποτέλεσμα θὰ ἐπετυγχάνετο καὶ ἐν Αὐστροουγγαρία ἂν οἱ ἡμέτεροι οἴνοι ἐτίθεντο εἰς ἴσην μοῖραν ὡς πρὸς τὰ εἰσαγωγικὰ τέλη μὲ τοὺς οἴνους τῆς Ἰταλίας· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐξαιρετικῶς ὑπὲρ τῶν οἴνων τούτων ἡ Αὐστροουγγαρία ἐφάνη ἀνεξηγήτως γενναϊόδωρος, ἐπιτρέψασα τὴν εἰσαγωγὴν αὐτῶν διὰ καταβολῆς τοῦ ἐνός ἕκτου τοῦ δασμοῦ, ὃν οἱ ἄλλοι οἴνοι καταβάλλουσιν, ἢ εἰς τὴν χώραν ταύτην ἡμετέρα εἰσαγωγὴ ἐξημεδενίσθη, ἐνῶ ἄλλοτε ἦτο σπουδαία.

— Εἰσῆγαγεν ἡ Αὐστροουγγαρία οἴνους τῷ 1892 ἑκατόλλιτ. 860,948, τῷ δὲ 1893 ἑκατόλ. 1,530,794· ἐκ τῶν ποσῶν τούτων ἰταλικοὶ οἴνοι ἦσαν τῷ μὲν 1892 πλεον τοῦ ἡμίσεως, ἦτοι ἑκατόλλιτρα 473,415, τῷ δὲ 1893 σχεδὸν τὰ τέσσαρα πέμπτα, ἦτοι ἑκατόλλιτρα 1,185,794. Ὡστε ἡ Ἰταλία θὰ καταλήξῃ ν' ἀπορροφήσῃ ἅπαν τὸ εἰσαγωγικὸν εἰς οἴνους ἐμπόριον τῆς Αὐστροουγγαρίας χάρις εἰς τὴν ὑπὲρ αὐτῆς καὶ μόνης (ὡς καὶ τῆς ἐλάχιστα οἰνοφόρου Σερβίας) ἀδικαιολόγητον καὶ ὅλως ἀνισὸν ἐλάττωσιν τοῦ ἐπὶ τῶν οἴνων εἰσαγωγικοῦ τέλους. Σήμερον πᾶσαι αἱ μετὰ τῆς Αὐστροουγγαρίας συνδεδεμέναι δι' ἐμπορικῶν συμβάσεων χῶραι καταβάλλουσι διὰ τὴν εἰς τὴν αὐτοκρατορίαν ταύτην εἰσαγωγὴν

τῶν οἴνων των φιορίνια 20, ἦτοι φράγκα χρυσᾶ 50, κατὰ ἑκατόλλιτρον, ἐνῶ οἱ ἰταλικοὶ καὶ οἱ σερβικοὶ οἴνοι ὑπόκεινται εἰς τέλος μόνον 3.20 φιορίνιων, δηλαδή φρ. χρυσῶν 8 κατὰ ἑκατόλλιτρον. Ἡ ἀνισότης αὕτη κατέστρεψε καθ' ὁλοκλήριαν τὸ ἄλλοτε ἀνθηρότατον εἰσαγωγικὸν ἐν Αὐστροουγγαρία ἐμπόριον τῶν ἡμετέρων οἴνων.

— Καταβάλλουσι τέλη τὰ οἰνοπνεύματα ἐν Ἰταλίᾳ. Ἐκαστον ἑκατόλλιτρον ἀνύδρου οἰνοπνεύματος ἐπιβαρύνεται μὲ φόρον ἀποστάξεως ἐκ φρ. 140, μὲ φόρον δὲ καταναλώσεως 40, ἦτοι ἐν ὅλῳ μὲ φρ. 180. Ἐντούτοις ἐκ τῶν οἰνοπνευμάτων τῶν προερχομένων ἐκ τῆς ἀποστάξεως οἴνων εἰσπράττονται μόνον 91 φρ. κατὰ ἑκατόλλιτρον, τοῦτο δὲ ὅπως ἐνισχυθῆ ἢ παρασκευῆ ἐκλεκτῶν οἰνοπνευμάτων πρὸς κατασκευὴν κονιάκ. Πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν γίνεται καὶ ἕτερα ἐκπτώσις ἐκ 10 % ἐπὶ τοῦ φόρου τῆς ἀποστάξεως, ἀλλ' ἡ ἐκπτώσις αὕτη γίνεται οὐχὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ ἐξαγομένου ἐκ τοῦ οἴνου οἰνοπνεύματος, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ τοῦ λεγομένου σώματος, δηλαδή τοῦ ἐκλεκτοῦ οἰνοπνεύματος τοῦ λαμβανομένου μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ τέλους τῆς ἀποστάξεως οἰνοπνευμάτων. Αἱ ἐλατώσεις αὗται τοῦ φόρου ἐπὶ τῆς ἀποστάξεως γίνονται ὑπὸ διατυπώσεις ἀσφαλιζούσας τὴν εἰσπράξιν τῶν ἐπὶ τῶν κοινῶν οἰνοπνευμάτων φόρων (Sottimana vinicola).

— Εἰσῆγαγεν ἡ Ἰταλία οἴνους τῷ 1889—1893.

Τῷ 1889	ἑκατόλλιτρα	1,438,568
» 1890	»	935,778
» 1891	»	1,178,192
» 1892	»	2,449,120
» 1893	»	2,362,703

— Εἰσῆγαγεν ἡ Ἰταλία οἴνους τῷ 1893 ἐν ὅλῳ ἑκατόλλιτρα 24.397, ἐξ ὧν μέγα μέρος προήρχοντο ἐξ Ἑλλάδος καὶ Ἰσπανίας.

— Εἰσῆγαγε καὶ ἐξήγαγε σταθίθας ἡ Ἰταλία. Ἡ εἰσαγωγὴ τῷ μὲν 1892 ἀνῆλθεν εἰς 9,335 στατήρας (τῶν 100 χιλιογράμμων), τῷ δὲ 1893 εἰς στατήρας 7,916.

Ἡ εξαγωγή τῶ μὲν 1892 ἀνῆλθεν εἰς 5,461 στατῆρας, τῶ δὲ 1893 εἰς στατῆρας 3,197.

— **Εἰσαγωγικὰ τέλη οἴνων, οἶνοπνευμάτων καὶ πνευματωδῶν ποτῶν ἐν Τουρκίᾳ.** Οἱ κοινοὶ οἶνοι πληρῶνουσιν ἐν Τουρκίᾳ 8 % ὁ δασμὸς δὲ οὗτος ἀναλογεῖ ὡς ἐγγίστα πρὸς φρ. 2 1/2 κατὰ ἐκατόλλιτρον. Τῶν πνευματωδῶν ποτῶν τὸ εἰσαγωγικὸν τέλος ἀναλογεῖ πρὸς 5 1/2 ὡς ἐγγίστα φράγκα κατὰ ἐκατόλλιτρον. Ὁ δασμὸς τῶν οἶνοπνευμάτων 42 βαθμῶν ἰσοδυναμεῖ πρὸς 2 1/2 φράγκα κατὰ ἐκατόλλιτρον, εἰς τοῦτον δὲ προστιθεμένου καὶ τοῦ ἐκ φρ. 16 1/2 κατὰ ἐκατόλλιτρον φόρου καταναλώσεως (μερί), ἔχομεν ἐν συνόλῳ φρ. 19 κατὰ ἐκατόλλιτρον (κατὰ τὸν κ. Ἰζοσκούνογλου).

— **Πόσον στοιχίζει ἡ παραγωγή οἴνου ἐν Γαλλίᾳ καὶ Ἰσπανίᾳ.** Ὁ οἶνος στοιχίζει κατὰ μέσον ὄρον εἰ μὲν τὸν παραγωγὸν τῆς Γαλλίας φράγκα χρυσᾶ 18 κατὰ ἐκατόλλιτρον, εἰς δὲ τὸν παραγωγὸν τῆς Ἰσπανίας φράγκα χάρτινα 10,80, ἧτοι χρυσᾶ 8.10. (Comptes Rendus τῆς Soc. des Agr. de France 1894, σελ. 442).

— **Γεωργικὴ καὶ βιομηχανικὴ κατάσταση ἐπαρχίας Χαλκίδος.** « Ὁ πληθυσμὸς τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος ἀνέρχεται εἰς 37,800 κατοίκους, ἐξ ὧν 17,000 εἰσὶ θῆλεις. Καὶ 22 μὲν περίπου χιλδ. ἀνήκουσιν εἰς τὴν γιωργικὴν καὶ ποιμενικὴν τάξιν, 15,800 δὲ εἰσὶν ἰδιοκτῆται, ἐπαγγελματίαι, βιομήχανοι, ναυτικοὶ κλπ. Ἡ ἔκτασις τῶν δασῶν τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος ἀνέρχεται εἰς 350,000 στρεμμ. διηρημένων εἰς τὰς ἑξῆς τάξεις: Δάση σὺμπυκνα 20,000 στρ., πυκνά 35,000, ἀραιὰ 105,000, δασικὴ ἔκτασις συγκειμένη ἐκ χαμοκλάδων 190,000 ἐν ὅλῳ 350,000. Κατ' εἶδος δὲ εἰσὶ: Πεῦκαι ῥητινοφόροι 146,000, Πεύκη ἰδέα 4,000, Πίτυς (κουκουναριά) 2,000, Ἐλάτη 8,000, χαμόκλαδα 190,000, — ἐν ὅλῳ 350,000. — Ἡ ἑτησίαι δ' αὐτῶν παραγωγή εἰνε ῥητίνη ὀκ. 350,000, ξυλάνθρακες στατῆρες 3,500, καυσόξυλα ζύγια 2,000, ἄσβεστος στατῆρες 5,600, ξυλεῖα οἰκοδομήσιμος 1800 κυβικὰ μέτρα. Ἡ καλλιέργεια τῶν ἀμπέλων ἐπολλα-

πλασιάσθη τεραστίως. Ἡ παραγωγή τοῦ οἴνου κατὰ μέσον ὄρον ἤδη ἀνέρχεται εἰς 8,500,000 ὀκ., ἐνῶ πρὸ 10 ἐτῶν ἦτο μόλις 3,500,000. Ὁ μέσος ὄρος τῆς παραγωγῆς τοῦ ἐλαίου, εἰς 800,000 ὀκ. — τὸ παρελθὸν ἔτος 1893 ὑπερέβη τὸ ἑκατομμύριον — Ἡ ἑτησίαι παραγωγή δημητριακῶν καρπῶν ἀνέρχεται εἰς 8,000,000 ὀκ. (σίτος, κριθή, ἀραβόσιτος κλπ.). Εἰς ὅλην τὴν ἐπαρχίαν εἰσὶ περί τὰ 50 ἐλαιότριβια καὶ 67 ὑδρόμυλοι. Ἐτι δὲ ἔχει αὕτη 5 οἶνοπνευματοποιεῖα, 50 ἀτμομύλους, 1 νηματουργεῖον καὶ 1 βυρσοδεψεῖον. Ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Χαλκίδος εἰσὶ 14 ἰδιοκτῆτα χωρία ἐκτάσεως στρεμμ. 154,000, ἐξ ὧν 45,000 καλλιεργήσιμα, τὰ δὲ λοιπὰ δάση ἐκ πευκῶν κλπ. καὶ γαῖαι βραχώδεις ἀνεπίδακτοι καλλιεργείας, χρήσιμοι δὲ πρὸς βοσκήν. Ἡ κτηνοτροφία βαίνει ἀτυγῶς ἐλαττωμένη, ὡς δεικνύει ὁ ἀκόλουθος πίναξ τῶν ἐτῶν 1889 καὶ 1892.

	βόες	πρόβατα	αἰγες	ἡμίονοι	ὄνοι	ἵπποι
1889	6300	46,000	74,000	1678	1896	1880
1892	5900	34,800	54,000	1749	1675	1665

(«Εὐρῖπος» Χαλκίδος, 9 Μαρτίου)

— **Περονουσιπορικὰ.** Ἐπιστῶμεν τὴν προσοχὴν τῶν ἀναγνωστῶν ἡμῶν εἰς τὴν ἐν τῇ ἐπομένῃ σελίδι εἰδοποίησιν τῶν ἐν Μασσαλίᾳ ἐργοστασιαρχῶν Albrand καὶ Sia περὶ ψευκαστήρων καὶ ἐναμωνίου χαλκοῦ. Οἱ βουλόμενοι πλειοτέρας πληροφορίας θέον ν' ἀποτανωθῶσιν ἀπ' εὐθείας πρὸς τοὺς εἰρημένους ἐργοστασιάρχας.

Βροχομετρικαὶ παρατηρήσεις Θεσσαλίας.

Ποσὸν καταπεσούσης βροχῆς εἰς χιλιοστὰ τοῦ μέτρου.

Σταθμοὶ	Ἀπὸ 27 Μαρτ. ἕως 2 Ἀπριλίου		Ἀπὸ 3 ἕως 9 Ἀπριλίου	
	1893	1894	1893	1894
Βωλου	18.3	6.1	3.9	7.6
Λαρίσης	103.	5.-	—	—
Φαρσάλων	70.7	12.3	23.3	—
Καρδίτσας	3.2	2.7	—	1.2 1/2

ΑΙ ΜΕΓΑΛΑΙ ΕΠΙΤΥΧΙΑΙ ΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ

A. O. THOMAS

BREVETÉ S. G. D. G.

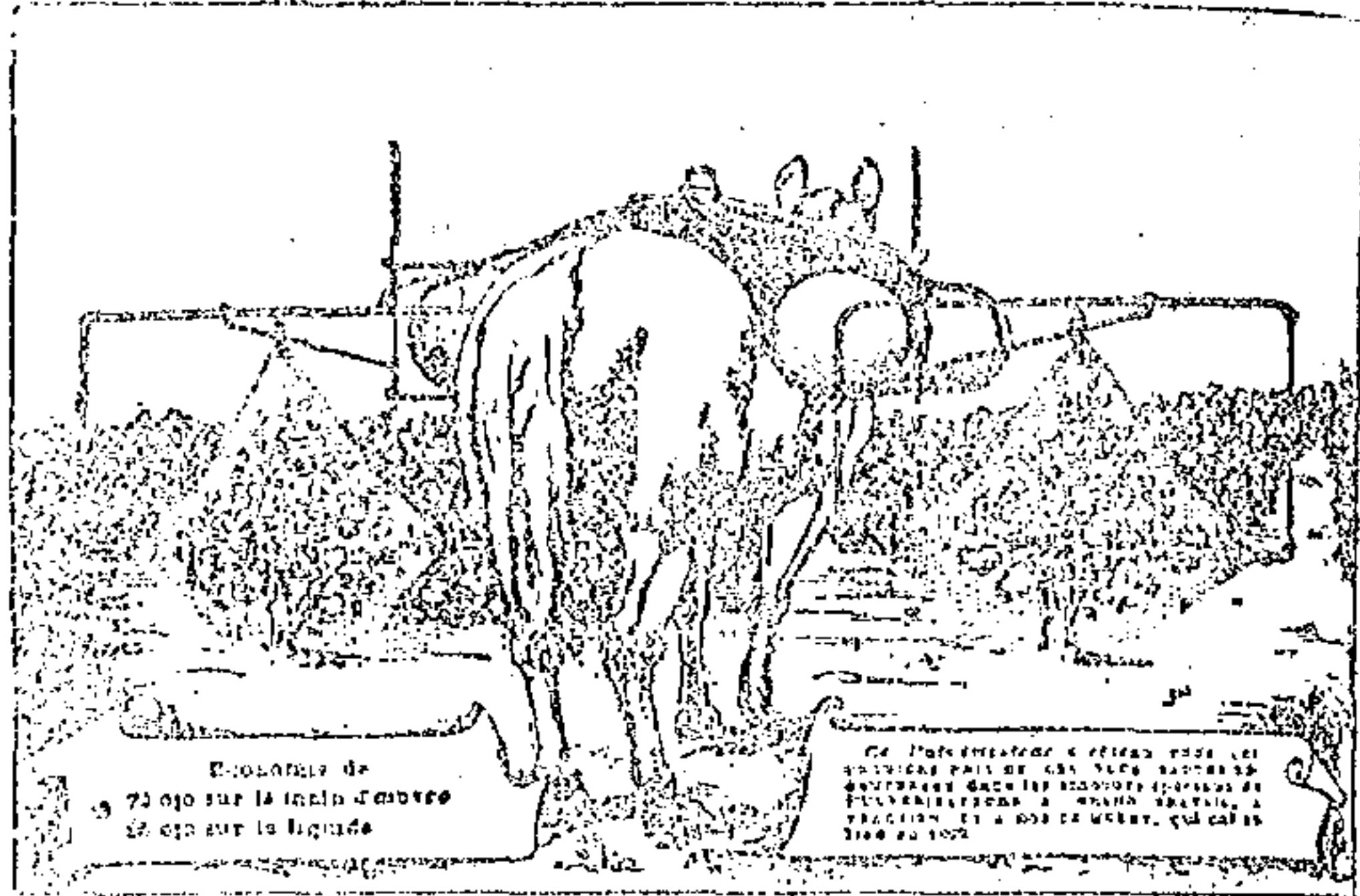
Ήρκαστης μεγάλης αποδόσεως, φερόμενος επί ήμιόνου,
 'Ο ήριστος προς πρόληψιν της αναπτύξεως
 του περονουπόρου.

'Ο μόνος, ούτενος τὰ στάμια δέν ταλαντεύονται (επί έγγυθησει).
 'Ο μόνος περιβάλλων έντελώς τὰ κλήματα έν αληθή ύμνηση.

G. ALBRAND ET C^{ie}
 (33 Bd des Dames—Marseille—Franco)

117 χρυσά κ.τ.λ. μετάλλια.—9 Διπλώματα. Έκτιδος αναγωνισμού.

Εραστής εκθέσεων 1895
 'Εν ΑΙ.ΟΗ, 27 Μαΐου, Α' βραβείον, χρυσόν μετάλλιον.
 'Εν ΤΟΥΛΟΥΣΕ, 29 Μαΐου, Α' βραβείον, χρυσόν μετάλλιον.
 'Εν ΝΑΡΒΟΝΝΗ, 14 Αύγουστου Α' βραβείον, χρυσόν μετάλλιον.



B. ΓΕΝΑΜΙΘΗΤΟΣ ΧΑΛΑΚΟΣ

έν κατάστασει κόνεως εύδιαλύτου

Δι' αυτού επιτυγχάνεται άμέσως χαλαρόχον ύγρον προς πρόληψιν
 της αναπτύξεως του περονουπόρου κ.τ.λ.

8ον ΕΤΟΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ

Τό από όκταετίας έν τή άμπελοφυγία λίαν διαδεδομένον τούτο προϊόν είνε ο μόνος αντίτα-
 λος του βορδιγαλλίου πολτού' έχει πάντα τὰ πλεονεκτήματα αυτού, άνευ έλαττωμάτων.
 Προσκολλάται στερεώς επί των φύλλων, ή δέ χρήση του είνε άπλουεσντή και εύκολος.

Μία όκά άρμει δι' έκατόν όκάδας ύδατος.—Είντεος πάντα λεπτόν της ώρας παρασκευάζει
 ή διάλυσις.

'Αποστέλλεται εις βυτία περιέχοντα 2η χιλιόγραμμα (19 1/2 όκάδας), ή εις δοχεία 10 χι-
 λιογράμμων (8 όκάδων).

ΤΙΜΗ, έν φράγκον κατά χιλιόγραμμον (312 δράμια) παραδοτέον εις την παραλίαν της
 Μασσαλίας.